

12-a MEZORIENTA ESPERANTO-KUNVENO EN IRANO
28-31/03/2019 - Kaŝano

IRANA ESPERANTISTO

IREA
Irana Esperanto-Asocio

پیام سبزاندیشان

Kultura sezon-revuo en la persa kaj Esperanto
N-ro: 26, Dua Serio, Somero 2018

فصلنامه‌ی فرهنگی دوزبانه‌ی فارسی و اسپرانتو
شماره ۲۶، دوره دوم، تابستان ۱۳۹۷

IRANA ESPERANTO-ASOCIO AĈETIS OFICEJON

Je la nomo de Dio

IRANA ESPERANTISTO

Pajam-e Sabzandiŝan
(Mesaĝo de Verdpensuloj)
ISSN 1728-6174

IRANA ESPERANTISTO
Kultura kaj sendependa sezon-revuo internacia
Dua serio, N-ro 26, Somero 2018

Bonvenas eseoj, artikoloj, raportoj kaj kontribuaĵoj kondiĉe ke ili ne estu publikigitaj antaŭe. Bonvenas kultur-temaj kontribuaĵoj ĉu en Esperanto ĉu en la persa.

***

به نام خداوند جان و خرد

پیام سبزاندیشان

فصل‌نامه‌ی پژوهشی - فرهنگی دوزبانه‌ی فارسی و اسپرانتو

دوره دوم، شماره بیست و ششم، تابستان ۱۳۹۷
شماره استاندارد بین‌المللی (ISSN):
۱۷۲۸-۶۱۷۴
تاریخ انتشار نخستین شماره: پاییز ۱۳۸۱

گرافیک وحروفچینی: سبزاندیشان

نشانی‌ها:
پایگاه اینترنتی: www.espero.ir
پست الکترونیک: info@espero.ir

همکاران تحریریه این شماره:

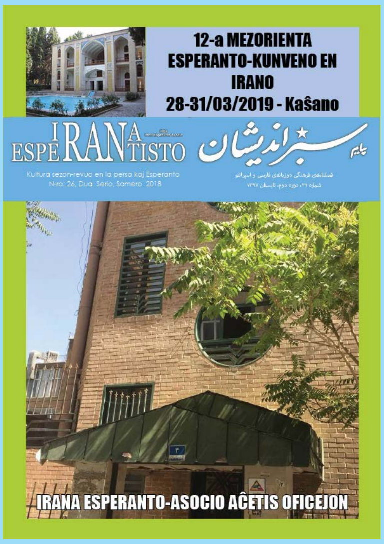
- ❋ نازی صولت
- ❋ کیهان صیادپور
- ❋ حمزه شفیعی
- ❋ اکبر صداقت
- ❋ سیمین عمرانی
- ❋ امیر فکری
- ❋ علی مرادی

Mallongigoj uzitaj en ĉi tiu numero

ILEK: Irana Literatura Esperanto Konkurso
IREA: Irana Esperanto-Asocio
IREJO: Irana Esperantista Junulara Organizo
IREK: Irana Esperanto-Kongreso
IRLEI: Irana Ligo de Esperantistaj Instruistoj
UK: Universala Kongreso
MEK: Mez-orienta Esperanto Kunveno
UEA: Universala Esperanto Asocio
UN: Unuiĝintaj Nacioj
IE: Irana Esperantisto
MONA: Mezorienta kaj Nord-afrika Komisiono de UEA

Kontribuantoj ĉi-numere

- * Simin Emrani
- * Keyhan Sayyadpour
- * Akbar Sedaghat
- * Amir Fekri
- * Hamzeh Shafiee
- * Nazi Solat
- * Ali Moradi

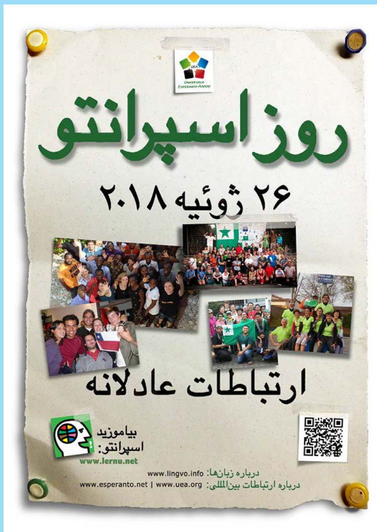

Kovrila Paĝo:
Nova IREA-Oficejo

Lasta Paĝo:
Esperanto-Tago

طرح روی جلد:
محل جدید دفتر انجمن اسپرانتوی ایران

طرح پشت جلد:
پوستر روز اسپرانتو

En ĉi tiu numero:

در این شماره:

Antaŭ ol ĉio…

La plej varman someron ni spertas. Eble tiu ĉi varmeco kaŭzis plian da aktivado en nia movado. IREA aĉetis propran oficejon kaj tiel solviĝis unu el la plej grandaj problemoj por la irananoj kiuj ĉiam deziris posedi propran ĉiaman lokon por kunveni kaj agadi. Nun eblas organizi regulajn kursojn kaj kunvenojn divers-kazaj. Senpacience la movado atendas inaŭguron de la oficejo en septembro.

Bedaŭrindas ke la plejparto de tiu ĉi numero estas en la persa lingvo kaj la enhavo en Esperanto ne estas tiom kontentiga. Tio signifas ke ni devas produkti pli da enhavo en Esperanto. Tiel mi invitas niajn karajn amikojn por skribi kaj prezenti materialojn esperante.

Elekti Iranon kiel la gastiganto de la 12-a Mezorienta Esperanto-Kunveno estas grava atingaĵo por nia movado. Tiu estos la unua internacia Esperanto-kunveno en la historio de nia movado. Por sukcese organize kaj okazigi la kunvenon, necesas ke ĉiuj niaj enlandaj esperantistoj kunhelpi. La sukceso de tiu ĉi kunveno plifaciligos la vojon por la venontaj pli grandaj eventoj.

Ĉijare nia lando frontis plej grandan akvo-malabundecon. Inter multaj proponoj por mildigi la problemon, estis propono por transporti akvon de la Kaspia maro al la interna dezerto en Semnano. Artikolo de S-ro Sedaghat prezentita en la 5-a IREK montras ke tio ne estas la solvo. La artikolon de S-ro Sedaghat estas trovebla en la paĝoj 8 ĝis 11 de tiu ĉi numero.

Kaj kiel kutime vi trovos tradukaĵojn kaj originalaĵojn en tiu numero. Mi esperas ke la somera revuo plaĉos al vi.

Via; Hamzeh Shafiee

قبل از هر چیز...

تابستان گرم و سوزان امسال با خبر خرید دفتر انجمن اسپرانتو موجب شد تا گرمی فعالیت‌های اسپرانتویی در کشورمان دوچندان حس شود. در کنار این خبر، چاپ و انتشار ترجمه اسپرانتوی کتاب ماهی سیاه کوچولو و نیز خبر میزبانی کشورمان برای دوازدهمین همایش خاورمیانه‌ای اسپرانتو نشان از شتاب گرفتن رخدادها و نوید آینده روشن‌تری را برای شناساندن جنبش اسپرانتوی کشورمان در عرصه جهانی می‌دهد.

در هنگام آماده‌سازی شماره قبل مجله، نظر یکی از خوانندگان عزیز برایم ارسال شد که تصمیم گرفتم آن را در این شماره و به عنوان حسن شروع مطالعه مجله برای خوانندگان در بخش "قبل از هر چیز..." قرار دهم. با افزودن این نکته که نظرات و پیشنهادات شما قطعا موجب بهبود کیفیت مجله و ارتقای مطالب آن خواهد بود، شما را به ملاحظه متن نظر این خواننده عزیز دعوت می‌کنم:

"در ضمن می‌خواستم اگه براتون امکانش هست دو اظهار نظر دارم در مجله درج بشه: یکی در مورد مطلب آقای فکری هست، ترجمه‌ی ماجراهای یک پیشتاز که می‌خواستم از ایشون بابت ترجمه‌ی این مطلب جذاب و خواندنی تشکر کنم. خیلی کار خوبی هست و آدم رو تا حدی با خودش به فضای اون موقع فعالیت اسپرانتو می‌بره، امیدوارم که ترجمه‌ی این مطلب ادامه داشته باشه و در شماره‌های آتی مجله هم شاهدش باشیم. دومین مورد تشکر از ترجمه‌ی سفرنامه‌ای هست که خانم عمرانی زحمت می‌کشن هر شماره در مجله درج می‌کنن. با ترجمه‌ی روان و عالی این عزیزان واقعا مطالب مجله خواندنی و پرمحتوا شده و در نهایت هم از خودتون و همه‌ی دست اندرکاران تهیه و آماده کردن مجله تشکر می‌کنم."

امیدوارم از مطالعه این شماره از مجله لذت ببرید.

با احترام، حمزه شفیعی

Venontjare UK-104 okazos en Lahtio-Finnlando.
La temo de la kongreso - "Vivanta naturo, floranta kulturo"

یکصد و چهارمین کنگره جهانی اسپرانتو سال آینده در فنلاند برگزار می‌شود

موضوع کنگره:
"طبیعت زنده، فرهنگ شکوفا"

IREA NUN POSEDAS OFICEJON

Nova IREA-Oficejo

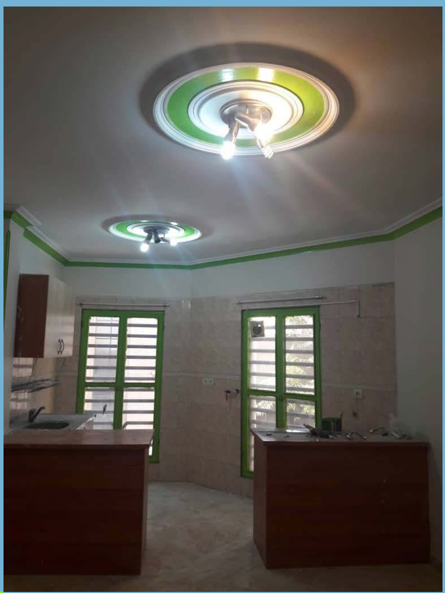
Fine nia longedaŭra revo realiĝis. Irana Esperanto-Asocio fine kaj perhelpe de karaj gesamideanoj sukcesis aĉeti 42 kvadrat-metran apartamenton en la centro de Tehran. Jen la adreso:
Tehran, Ĝomhuri Strato, antaŭ ol Ferdosi, Shirvani, Saberi, N-ro: 3, Ap. 3
Inaŭguro okazos en Julio

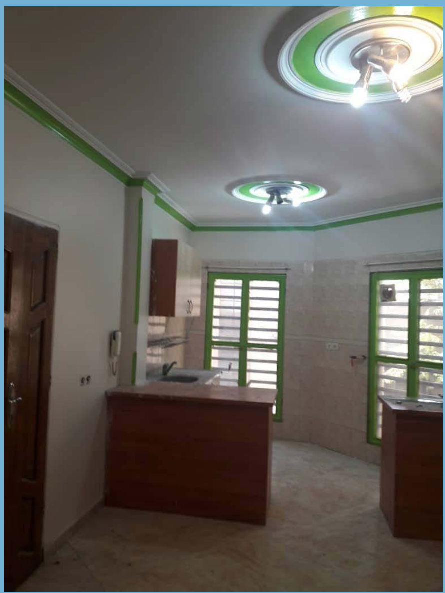
آدرس جدید دفتر انجمن اسپرانتوی ایران:
تهران، خیابان جمهوری، از غرب به شرق نرسیده به چهارراه استانبول (= تقاطع جمهوری و فردوسی)، کوچه شیروانی، بن‌بست صابری، پلاک ۳، واحد ۳

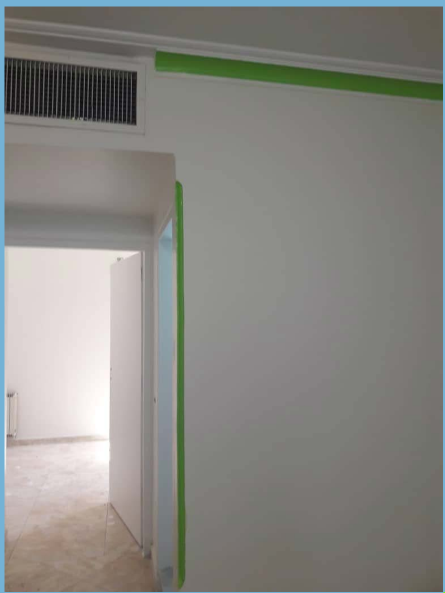
دفتر جدید در شهریور ماه ۹۷ افتتاح خواهد شد.

دفتر جدید انجمن اسپرانتوی ایران

Irano Gastigas
LA 12-A MEZORIENTA ESPERANTO-KUNVENO

ایران، میزبان دوازدهمین همایش اسپرانتوی خاورمیانه

دوازدهمین همایش خاورمیانه‌ای اسپرانتو در روزهای هشتم تا یازدهم فروردین سال ۱۳۹۸ در شهر کاشان برگزار می‌شود.

جهت کسب آخرین خبرها و اطلاعات بیشتر به سایت انجمن اسپرانتوی ایران به آدرس اینترنتی (www.espero.ir) و یا به ویکی انجمن جهانی اسپرانتو به آدرس زیر مراجعه فرمایید.

https://uea.org/vikio/La_dek-dua_Mezorienta_Kunveno_en_Irano

12-a MEZORIENTA ESPERANTO-KUNVENO EN IRANO
dato: 28-31/03/2019
loko: Kaŝano – Irano
Aliĝoj kaj informoj ĉe: mezorienta.kunveno@esperanto.org aŭ ĉe
https://uea.org/vikio/La_dek-dua_Mezorienta_Kunveno_en_Irano
Ĝenerala temo: La Esperanto-movado en Meza Oriento kaj Centra Azio

Oni aliĝas per simpla mesaĝo al Annie Grente <anniegrente@hotmail.fr>, en kiu oni skribas sian plenan nomon kaj adreson. Se vi povas sendu mesaĝon laŭ la modelo prezentita ĉi-sube.

- aliĝkotizo: 20 eŭroj pagendaj al la konto 'arabio' ĉe UEA kun la indiko 'Mezorienta Kunveno'. Pag-informoj al UEA: http://www.uea.org/alighoj/pag_manieroj.html . Se estas problemoj pri la pago al UEA oni povas interkonsenti pri pagado surloke. Bonvolu tiam antaŭinformi: mezorienta.kunveno@esperanto.org .

پیام انجمن جهانی اسپرانتو به سازمان ملل متحد به مناسبت روز جهانی دوستی و روز اسپرانتو

Mesaĝo de UEA al UN pri la Internacia Tago de Amikeco kaj Esperanto-Tago

Estas feliĉa koincido, ke la Internacia Tago de Amikeco kaj Esperanto-Tago okazas ene de kelkaj tagoj unu de la alia.

Proponita al Unuiĝintaj Nacioj fare de Paragvajo en 1958, la Internacia Tago de Amikeco de UN (30 julio) festas la plej homan el ĉiuj ligoj – personaj kaj kolektivaj. Ĝi memorigas nin, ke kunlaboro plibonas ol konflikto, rekono de la bono en aliaj plibonas ol batalado pri la malbono, kaj veraj internaciaj harmonio kaj kunlaboro postulas fidon. Ĝi memorigas nin, ke kultivado de amikeco je tutmonda skalo meritas fortan laboron.

La 26-an de julio 1887, Zamenhof publikigis sian internacian lingvon Esperanto. Zamenhof asertis, ke la esenco de la fido estas kompreno – kaj ke komprenon oni plej bone atingu per komuna lingvo. Li proponis Esperanton kiel facile akiritan neŭtralan lingvon inter parolantoj de malsamaj lingvoj. Hodiaŭ, centoj da miloj da homoj parolas ĝin tra la tuta mondo, kaj eĉ milionoj sin registris en lastaj jaroj por lerni la lingvon perrete. Paroli la saman lingvon ne nepre alportas pacon, sed se oni ligas ĝin al amikeco, ĝi prezentas la plej bonan ŝancon por paco. Jen kial Esperanto-parolantoj uzas sian lingvon por antaŭenigi amikecon tutmonde. Ni alvokas al aliaj, ke ili solidariĝu kun ni.

پیام انجمن جهانی اسپرانتو به سازمان ملل متحد به مناسبت روز جهانی دوستی (۳۰ ژوئیه) و روز اسپرانتو (۲۶ ژوئیه)

تقارن روز جهانی دوستی و روز اسپرانتو به فاصله تنها چند روز از یکدیگر اتفاق خوشحال‌کننده‌ای است.

سازمان ملل متحد به پیشنهاد پاراگوئه در سال ۱۹۵۸، روز جهانی دوستی (۳۰ ژوئیه)، این انسانی‌ترین همه پیوندها - شخصی و جمعی - را جشن می‌گیرد. این موضوع به ما یادآوری می‌کند که همکاری بهتر از درگیری است، شناخت خوبی در دیگران بهتر از مبارزه با شر است و هماهنگی و همکاری واقعی بین‌المللی نیاز به اعتماد دارد. این به ما یادآوری می‌کند که رشد دوستی در مقیاس جهانی مستلزم یک تلاش سخت است.

زامنهوف در تاریخ ۲۶ ژوئیه ۱۸۸۷ زبان بین‌المللی اسپرانتو را منتشر کرد. زامنهوف اظهار داشت که اساس اعتماد درک است - و این درک را از طریق یک زبان مشترک بهتر می‌توان به دست آورد. او اسپرانتو را به عنوان زبان بیطرفی پیشنهاد داد که به راحتی برای سخن‌گویان به زبان‌های متفاوت قابل فراگیری است. امروزه صدها هزار نفر از مردم در سراسر جهان به این زبان صحبت می‌کنند و حتی میلیون‌ها نفر در سال‌های اخیر برای یادگیری آن به صورت آنلاین اقدام به ثبت نام کرده‌اند.

صحبت کردن با یک زبان، لزوماً صلح را به ارمغان نمی‌آورد، اما پیوند آن با دوستی، بهترین فرصت برای صلح را ارائه می‌دهد. به همین دلیل اسپرانتودانان از زبان خود برای پیشبرد دوستی در سراسر جهان استفاده می‌کنند. ما دیگران را دعوت می‌کنیم تا به ما بپیوندند.

Akvo-transsendo el Kaspio al la provinco Semnan

Prezento de Akbar Sedaghat en la 5a Irana Esperanto-Kongreso (IREK-5)

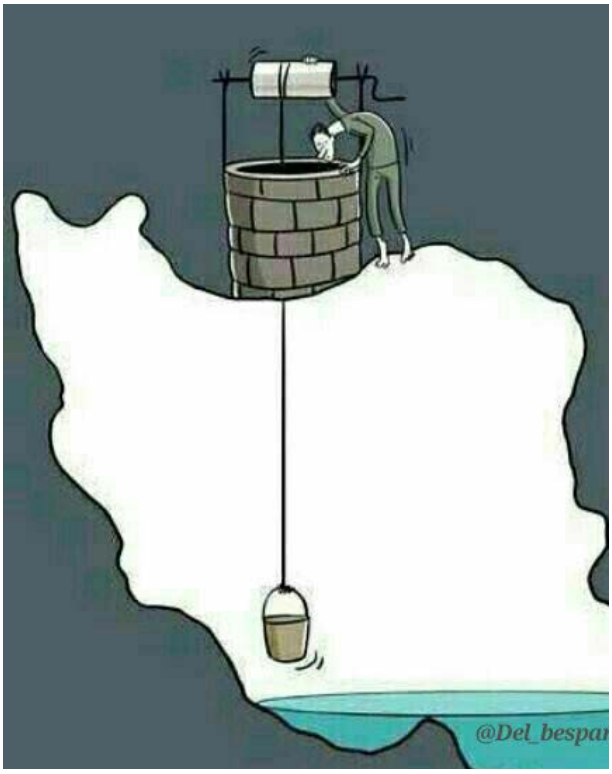
Irano situas je 30 gradoj latitude, kaj tiuj landoj kiuj estas kiel Irano pro la blovado de alizeo sekiĝas, sekve vaporiĝo kaj finfine apera dezertoj. Tiele nia lando estas seka kun manko de akvo kaj nesufiĉa pluvado. Ni devas akordiĝi kun ĉi tia klimato, ni devas lerni kiel planizadi pri niaj industrioj, agrikulturo, kai bezonoj de loĝantaro en urboj kaj vilaĝojoj. Kaspio ekde antaŭ 30 milion-jaroj eknaskadis el praoceano Tetiso, kaj nun estas plej la granda lago de la mondo. Ĝi estas aktiva kaj nivelsurfaco ĉiam ŝanĝas per antaŭ/malantaŭenirado. Antaŭ 14000 jaroj estis 70 metroj akvosurfaco malaltiĝis, denove ĝis la jaro 1979 malanteno okazis, sed poste ĝis la jaro 90 antaŭen. Ekde jaro 1990 ĝis nun, jaro post jaro malpliiĝas akvo. Ĉi tiu fenomeno kaŭzis ekologiajn socian ekonomiajn kaj aliajn problemojn por marĝen-loĝantaro. Ankaŭ sekiĝis Gorgan-golfo, Miankaleo kaj Gomiŝan- marĉo. Ĉefe pri tiu, kompreneble varmiĝado de terglobo kaj atmosfero rolas.

La temo de la atikolo estas pri transportado de akvo al seka regiono. Samnano estas preskaŭ dezerta teritorio kun 570000 popoloj , kies 17% kamparanoj uzas pli ol 90%-n da akvo. Al ĉi-provinco dum-jare mankas akvo po 200 milion-kubmetroj.

Malfacilaĵoj de transsendado.

Rimakinde Kaspio apartenas al kvin landoj. Se ni forprenu akvon, nature ili ne permesos ĉar estas komuna posedaĵo aŭ aliaj landoj ankaŭ volas elpreni por siaj bezonaĵo kiel

Turkemenio, ĉar estas seka lando kaj pli ol ni bezonas.
Elpreno de 200 milion-kubmetroj kaŭzas jare perdon de la nivelsurfaco po 0/5 mm kaj se aliaj najbaraj landoj kiel ni uzu akvon entute 2.5 mm jare,do en 20 jaroj 25 mm mankas profundo de maro.
Transportado de akvo havas problemojn.
1-Apartigado de maran salon, kaj fari uzeblan akvon. Kien porti akiritan salojn? Ĉu en naturo, ĝangalo …? Kompreneble la rezulto estos detruado de antikva arbaro kaj sur plantaĵo de akvotubo kaj akvokanalo.
2- Efiko sur mara kaj seka(ĝangalo) ekosistemoj.

Proponoj anstataŭ akvotranportado
1- Kontroli generacion.
2- Lernigi kaj scigi popolojn per tv, lernejoj , internetaj komunikiloj ktp pri la ĝusta uzado de akvo.
3- Subteno kaj kunhelpo kun mediaj medi-protektantaj grupoj.
4- Ŝanĝo de malnovaj akvotuboj ĉar ĉiujare akvo multe tralekiĝas.
5-Kontroli laborfakoj kiuj multe uzas akvon kiel autolavejo
6-Laŭ eble plej apartigi trinkneblan akvon de aliaj uzadoj kiel lavado en hejmo, fabrikoj ktp
7-Kontroli la vilaĝaj aktivadoj en agrikulturo, modernigi akvadon pri tiuj produktaĵoj kiuj multe bezonas akvon kiel rizo, akvomelono kokumo cepo, beto ktp.
8-Disvastigo de modernaj agrikulturoj
9- Etendi flordomojn.
10 -Resendado de uzitaj akvoj kaj kloakaĵoj kiuj enhavas diversajn polucaĵojn, pezajn metalojn, venenojn, sterkaĵoj ktp post rafini sen eligo de nitrato, kompreneble estas favora kaj uzebla por plantaĵoj kaj verdaĵoj.

N.B.:
Revizio, modifo kaj redakto de la preleg-teksto: S-ino Simin Emrani.

بردن آب از دریای کاسپین به استان سمنان

متن سخنرانی آقای اکبر صداقت در پنجمین کنگره اسپرانتوی ایران

ایران در عرض ۳۰ درجه قراردارد، و کشورهایی که مانند ما هستند بخاطر وزش بادهای آلیزه خشک شده پدیده بخارشدن انجام می‌پذیرد و به بیابان تبدیل می‌شود. پس کشور ما سرزمین خشک، وزش باد و با کمبود آب روبروست ما باید با این ویژگی آب و هوایی سازش داشته باشیم چنان که نیاکان ما ۷۰۰۰ سال چنین کردند. ما باید برنامه‌ریزی درباره صنعت، کشاورزی، نیازهای روستاییان و شهروندان را بیاموزیم. دریای کاسپی از ۳۰ میلیون سال پیش از اقیانوس پیشین ته‌تیش شروع به زایش کرد و بزرگ‌ترین دریاچه دنیا را ایجاد کرد. دریایی کنش‌زا و با پیشروی و پسرویها سطح آب همیشه تغییر میکند. ۱۴۰۰۰ سال پیش ۷۰ متر پایین‌تر بود، تا سال ۱۹۷۹ پسروی و تا ۱۹۹۰ پیشروی و تاکنون پسروی ادامه دارد. از سال ۱۹۹۰ تا کنون سال به سال آب کمتر می‌شود. این پدیده کنش‌های اکولوژیکی، اجتمایی، اقتصادی را برای کناره‌نشینان این دریا ایجاد کرده و همچنین شاخاب گرگان، میانکاله، و مرداب گومیشان را خشک کرد. البته گرم شدن زمین و هواکره رل اساسی دارد. این نوشته درباره رساندن اب دریای کاسپی به استان سمنان هست. این استان سرزمین بیابانی با باشنده‌گان ۵۷۰۰۰۰، که روستاییان با ۱۷٪ بیشتر از ۹۰٪ اب را استفاده می‌کنند. سمنان سالانه۲۰۰ میلیون متر مکعب کمبود آب دارد.

مشکلات جابجایی آب:

الف- خارجی: پنج کشور این دریا را از آن خود می‌دانند، اگر ما بخواهیم از آب دریا بهره ببریم، آنها اجازه نمی دهند یا آنها هم خواهان بهره‌بری و بردن آب به کشورشان هستند. بویژه ترکمنستان که بیابانی هست و بیشتر از ما نیازمند هست.

ب- با برداشت ۲۰۰ میلیون متر مکعب در سال، ژرفای آب نیم میلیمتر کاسته می‌شود و اگر همین اندازه کشورهای همسایه برداشت داشته باشند، روی‌هم در سال دوونیم میلیمتر و در دوره ۲۰ ساله به میزان ۲۵ م م کاهش پیدا میکند.

ج- جابجایی آب از دریای کاسپین به استان سمنان دارای مشکلات زیر هست:

۱- جدا کردن نمک آب و مکان انباشتن نمک بدست آمده. آیا باید در طبیعت،یا جنگل، یا در دریا بریزیم؟

۲- نابود شدن آن بخش از درختانی که در دوسو یا روی کانال یا لوله انتقال آب قرار دارند.

۳- نتایج درازمدتی که این پدیده جابجایی آب روی اکوسیستم‌های خشکی و دریا بجا می‌گذارد.

پیشنهادهای جایگزین

۱- کنترل باشندگان(جمعیت): گنجایش کشور بیشینه ۵۰ میلیون است، نه ۸۰ میلیون که بعد از انقلاب به تندی افزایش یافت.

۲- جایگزین کردن شبکه لوله‌های فرسوده آب که ۳۰٪ هدررفت آب دارند.

۳- آگاهانیدن مردم برای درست به کاربردن آب بوسیله رسانه‌ها، اینترنت، آموزشگاه‌ها، مساجد، تلویزیون و ...

۴- پشتیبانی و کمک خواستن از گروه‌های زیست‌محیطی که روز به روز درحال گسترش‌اند.

۵- کنترل شغل‌هایی که آب زیاد مصرف دارند مانند کارواش‌ها، قالی‌شویی‌ها و وادارکردن آنها به استفاده از دستگاه‌های تصفیه فاضلاب که می‌شود چند باره آب‌ها را بکار برد

۶- جداکردن لوله‌های آب نوشیدنی و شستشو در خانه،کارخانه و...

۷- جلوگیری از شستشوی ماشین، قالی، کوچه و حیاط خانه

۸- مهم‌ترین بخش طرح نکاشت با آبری زیاد مانند برنج، هندوانه ،خیار، پیاز، چغندر و ...

۹- مدرن‌کردن روش غرقابی آبیاری با روش‌های بارانی و قطره‌ای که تا ٪۹۰ کاهش می‌دهد

۱۰- گسترش کشت گلخانه ای که تا ٪۸۵ کمتر آبری دارد.

۱۱- بازچرخانی فاضلاب‌ها که دارای آلوده‌کننده‌های گوناگون، فلزات سنگین، سم‌ها، کودشیمیایی، ووو بعد از پالایش حتی با داشتن نیترات برای گیاهان، فضای سبز و درختکاری بسیار مناسب است .شهرهای استان سمنان ۴۷۰۰۰۰ میانگین باشنده دارند که در حدود ۹۴۰۰۰ متر مکعب در روز مصرف آب دارند که بعد از تصفیه فاضلاب ۹۰۰۰۰ آب خاکستی بدست می‌اید که می‌توان آنرا به بیابان‌های جنوب شهرها هدایت کرده و آنجا جنگل‌کاری کرد ،که همین برنامه اکنون با همکاری دانشمندان آلمان در بیابان‌های جنوب قاهره انجام می‌گیرد و تاکنون صدها هکتار جنگل درست شده است.

۱۲- بستن چاه‌های غیرقانونی و کنترل چاه‌های قانون‌مند با کارگزاری کنتور آب. بدبختانه سفره‌های زیرزمینی آب که در مدت هزاران سال تشکیل شده بود، بعد از انقلاب نابود شد، بخاطر همین در دشتها ما نشست زمین را داریم.

۱۳- می‌توان در کویر سمنان نیروگاه‌های خورشیدی و بادی کارگزاری کرد و انرژی رایگان و پاک بدست آورد و هم کشاورزان را آنجا بکارگمارد.

۱۴- می‌توان با ایجاد کارخانه‌های کوچک، کارگاه‌ها، صنایع دستی در روستاها بخشی از کشاورزان را بکارگرفت .

۱۵- میتوان از چشم اندازهای کویر برای گردشگری استفاده کرد که با رونق آن بسیاری از روستاییان مشغول به کار شوند.

پی‌نوشت:

۱- البته این پیشنهاد را میتوان در گوشه و کنار کشور پیاده کرد.

۲- برداشت از روزنامه اطلاعات و اینترنت.

۳- در این مقاله کوشش کردم که کمتر واژه‌های بیگانه تازی بکار ببرم برای همین کمی نوشته ناروا دیده میشود.

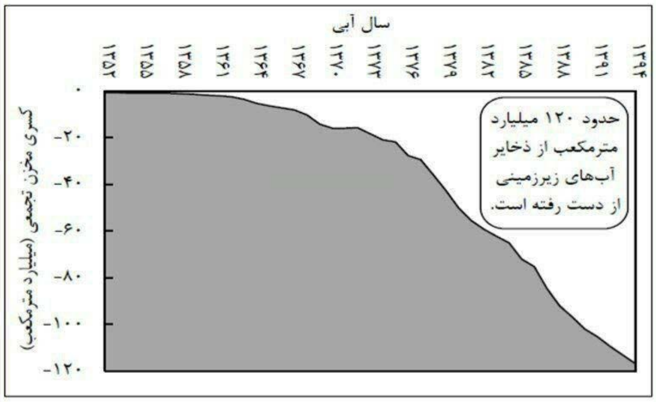
مشکل آب از زاویه چند رقم و نمودار آماری

دقت کنید:
مصرف آب شیرین در ایران؛
۲٪ مصرف صنعتی
۷٪ مصرف خانگی
۹۱٪ مصرف کشاورزی
۹۱٪آب کشوری خشک در فلاتی بیابانی صرف کشت برنج در لرستان و هندوانه در بلوچستان می‌شه، به احمقانه‌ترین روش جهان: غرقابی!

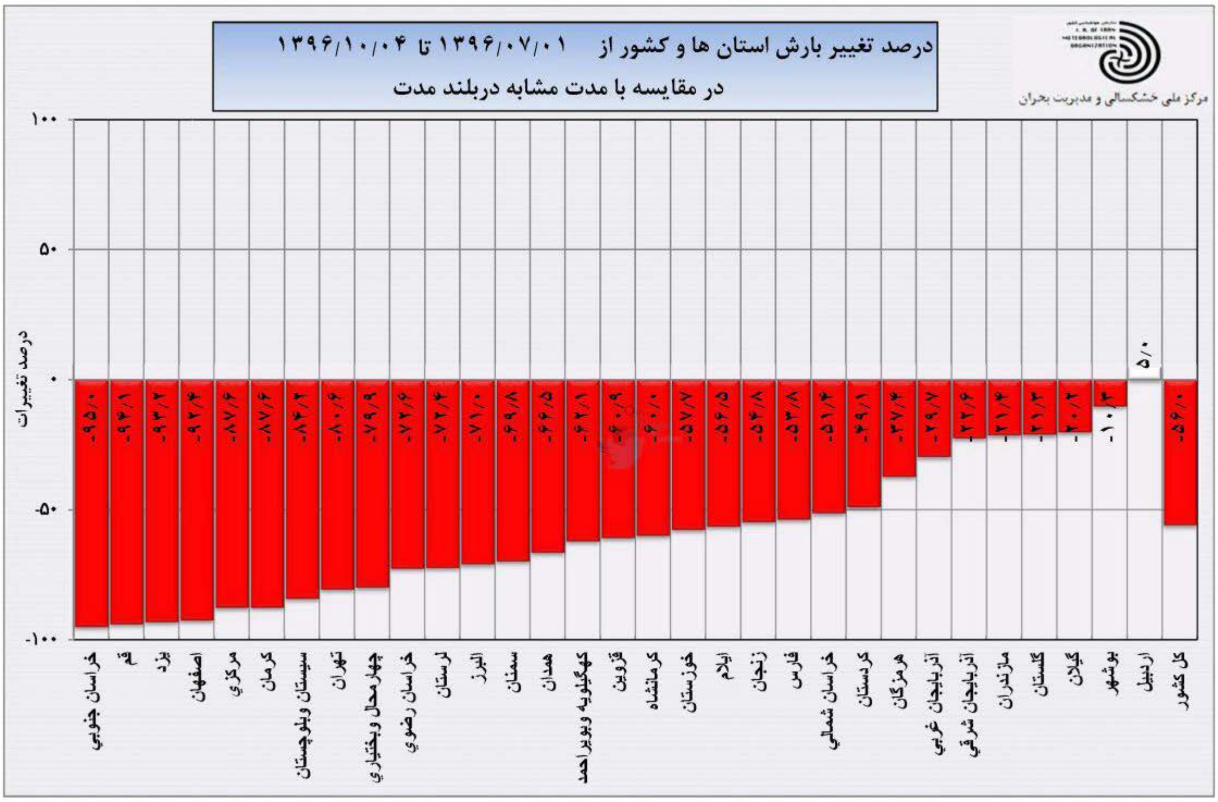
میزان مصرف آب برای تولید محصولات مختلف

کالا	لیتر
یک عدد سیب (۱۰۰ گرمی)	۷۰
یک عدد سیب زمینی (۱۰۰ گرمی)	۲۵
یک کیلو گرم هندوانه	۵۰۰
یک کیلو گرم خیار	۳۰۰
یک کیلو گرم برنج	۴۰۰۰
یک کیلو گرم ذرت	۷۶۰
یک عدد گوجه فرنگی(۷۰ گرمی)	۱۳
یک عدد پرتقال(۱۰۰ گرمی)	۵۰
یک کیلو گرم گندم	۱۳۰۰
یک کیلو گرم گوشت گاو	۱۵۰۰۰
یک کیلو گرم گوشت مرغ	۴۰۰۰
یک لیوان شیر	۳۰۰
یک جفت کفش چرم	۸۰۰۰
یک بسته چیپس ۲۰۰ گرمی	۱۸۵
یک قالب پنیر(۵۰۰ گرمی)	۲۵۰۰
ساندویچ همبرگر(۲۵۰ گرمی)	۲۴۰۰
تولید یک دستگاه خودرو	۸۰۰۰۰۰
یک پرس چلوکباب	۴۸۰۰

نمودار ٦- کسری مخزن تجمعی از سال ۱۳۵۲ تا ۱۳۹٤

منبع: مرکز پژوهش های مجلس، ۱۳۹۶

Salutmesaĝo de Unesko al la partoprenantoj de la 103-a UK

Lisbono, la 29-an de julio 2018

Mi estas feliĉa povi sendi ĉi tiujn subtenajn vortojn al la partoprenantoj de la 103-a Universala Kongreso de la Universala Esperanto-Asocio.

Vi havas la ŝancon kunveni en tiu belega urbo Lisbono, urbo ligita al vasta historio, kiu konstruiĝis en vojkruciĝo kun diversaj kulturoj, urbo malfermita al la mondo, tutokcidente en la Iberia duoninsulo.

Mi ne dubas, ke tiu elstara kadro sukcesos inspiri al vi fruktodonajn interŝanĝojn.

Kiel vi scias, Unesko subtenas la instruadon de Esperanto ekde multaj jaroj.

Estas fakto, ke nia Organizaĵo dividas kun la esperantista Movado komunajn valorojn: esperon en konstruado de paca mondo, harmonian kunvivadon inter la popoloj, respekton al kultura diverseco, solidarecon trans la limoj.

La cemento de ĉiuj tiuj valoroj estas la kapablo dialogi, aŭskulti, interkomunikiĝi.

Lingvoj estas la vektoro, kiu ebligas tiun dialogon; ili konsistigas do la esencan ilon por atingi la celojn, kiujn ni devas konkretigi, kaj same por defendo de niaj valoroj.

Ni devas defendi la lingvojn, ĉefe la maloftajn lingvojn, la indiĝenajn lingvojn, pri kiuj ni scias nuntempe, ke ili malaperas en ritmo de unu malapero dufoje monate. Tio estas giganta perdo por la homa heredaĵo. Ni devas plie defendi plurlingvismon en la instruado per adekvataj publikaj politikoj, sed ankaŭ en la virtuala spaco de la Reto, tiel ke plu vivu la lingva kaj kultura diverseco en ĉiuj homgrupoj. Gravas, ke ĉiu sukcesu esti en kontakto kun sia historio, sia identeco kaj la simbolaj resursoj de sia origina etno.

Tiu agado de Unesko ankaŭ estas VIA agado. Ĉar Esperanto ne volas forviŝi la grandan kvanton da parolataj lingvoj en la mondo; male ĝi reprezentas taŭgan ilon por komuniki en respekto de ĉiuj lingvoj, ĉu minoritataj, ĉu de la plimulto. Ĝi ebligas ekziston de homgrupo de parolantoj sendependaj de iu ekonomia, politika aŭ kultura hegemonio.

Paroli Esperanton estas alten iri kaj atingi kosmopolitikan konscinivelon, esti mondcivitano – sen forlasi siajn apartajn ligojn.

Via elektita temo por via kongreso en tiu ĉi jaro estas: "Kulturoj, lingvoj, tutmondiĝo: kien nun?"

La elektenda direkto certe estas tiu, kiun via Movado kaj nia Organizo montras de jaroj: engaĝiĝi pli kaj pli por savi kaj vivteni tiun esencan parton de la nemateria homara heredaĵo: la lingvojn. Defendi la lingvan diversecon kaj kuraĝigi al plurlingva edukado.

Tiel ni sukcesos konstrui mondon pli malfermitan, pli inkluzivan kaj pacan.

"Multaj voĉoj, unu mondo" – jen la slogano de nia fame konata organo Unesko-Kuriero.

"Multaj voĉoj, unu mondo", tiel tradukiĝas al Esperanto tiu idealo, kiun vi kaj ni havas – kaj kiu staras sur la versio de nia revuo, kiu nun aperas en Esperanto: Unesko-Kuriero.

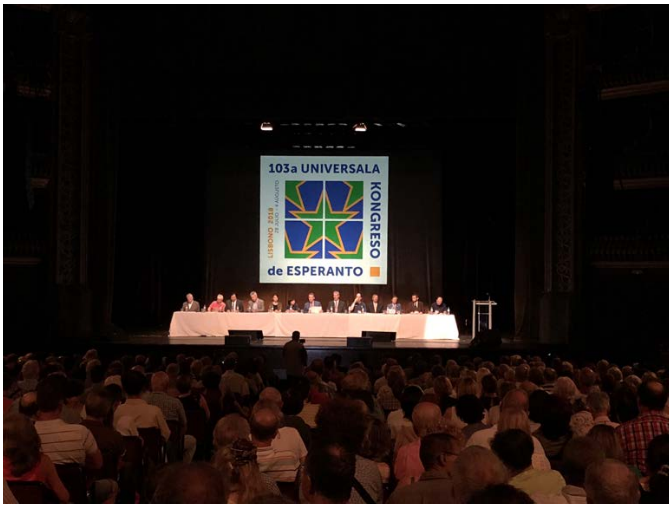
Finfine mi volas transdoni, nome de Unesko, elkorajn bondezirojn pri la sukceso de via Kongreso.

Audrey Azoulay, ĝenerala Direktorino de Unesko

پیام سلام یونسکو به شرکت کنندگان صدو سومین کنگره جهانی اسپرانتو در لیسبون

بسیار خوشوقتم که این کلمات حمایت‌کننده را به شرکت‌کنندگان صدوسومین کنگره جهانی سازمان جهانی اسپرانتو ابراز می‌کنم.
ما این شانس را داشتیم که در شهر زیبای لیسبون، با تاریخی گسترده که در چهارراه فرهنگ‌های مختلف ساخته شده، شهری که درهای خود را به روی دنیا گشوده است، شهری کاملا غربی در شبه جزیره ایبری، گرد هم آییم.
شکی نداریم که این مجموعه برجسته، به شما امکان تبادل نظر موفق و پرباری خواهد داد.
همانطور که می‌دانید، یونسکو از سالها پیش، از آموزش اسپرانتو، حمایت می‌کند.
در واقع، سازمان ما با جنبش جهانی اسپرانتویی، ارزش‌های مشترک دارد؛ امید به ساخت جهان صلح، همزیستی هماهنگ مردم، احترام به تنوع فرهنگی، همبستگی فرامرزی انسانها.
پیوند دهنده این ارزش‌ها، توان گفتگو، گوش‌کردن و ارتباط برقرارکردن است.
زبان‌ها، عاملی هستند که گفتگو را امکان‌پذیر می‌سازند، بنابراین ابزار اصلی دستیابی به اهداف را تشکیل می‌دهند، اهدافی که باید به واقعیت برسانیم و در عین حال از ارزش‌های خودمان، دفاع کنیم.
ما باید از زبان‌ها دفاع کنیم، به‌خصوص زبان‌هایی که کمتر استفاده می‌شوند؛ زبان‌های بومی. اکنون در مورد زبان‌های بومی می‌دانیم که به طور مرتب، هر ماه دو زبان ازبین می‌روند.
این مساله برای میراث انسانی، نقطه ضعف بزرگی است. ما باید بیش از اینها به وسیله سیاست‌های عمومی از چندزبانی در آموزش، همچنین در فضای مجازی، دفاع کنیم. به گونه‌ای که در تمام گروه‌های انسانی، تنوع زبانی و فرهنگی زنده بماند. این مساله مهمی است که هر کسی بتواند با تاریخ و شخصیت خود و منابع سمبلیک نژاد خود در ارتباط باقی بماند.
فعالیت یونسکو، فعالیت شماست. زیرا اسپرانتو نمی‌خواهد زبان‌های بسیار زیادی که در جهان مورد استفاده قرار می‌گیرند را از بین ببرد، برعکس وسیله مناسبی را برای ارتباط محترمانه به وسیله همه زبان‌ها، چه زبان اقلیت‌ها و چه زبان اکثریت، نمایندگی می‌کند. این زبان، وجود گروه انسانی را مستقل از یکنواختی اقتصادی، سیاسی یا فرهنگی، امکان‌پذیر می‌سازد.
صحبت کردن به اسپرانتو، یعنی حرکت به سمت بالا و رسیدن به سطح مشاور فضا-سیاست، شهروند جهانی بودن- بدون از دست دادن ارتباط‌های شخصی خود.
موضوعی که برای کنگره امسال خود انتخاب کرده‌اید، این عبارت است: فرهنگ‌ها، زبان‌ها، جهانی شدن، به چه جهتی میروند؟
جهت شایان انتخاب، همان است که سال‌هاست جنبش شما و سازمان

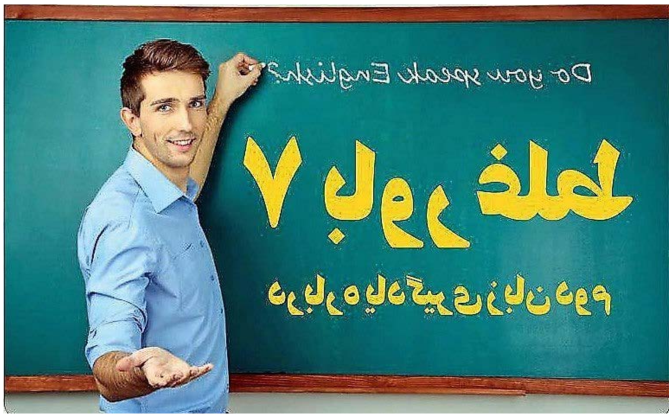

ما نشان می‌دهند: درگیرشدن بیشتر و بیشتر برای نجات و زنده ماندن بخش‌های اساسی میراث غیرمادی بشریت: زبان‌ها. دفاع از تنوع زبانی و تشویق آموزش چند زبانی.
به این ترتیب، می‌توانیم جهانی بازتر، گسترده‌تر همراه با صلح بسازیم.
"چندین صدا، یک زبان"- این شعار شناخته شده ارگان یونسکوست.
"چندین صدا، یک زبان"، این ایده‌آل همان چیزی است که ما و شما داریم- و روی مجله ما که اکنون به اسپرانتو هم منتشر می‌شود، به چاپ رسیده است.
در پایان می‌خواهم از طرف یونسکو، بهترین آرزوهای قلبی خود را برای موفقیت کنگره شما ابراز کنم.

Audrey Azoulay
مدیر عامل یونسکو

Sep malĝustaj kredoj
pri lerni la duan lingvon

Malĝustaj kredoj estas multaj pri ĉio. Sed la malfacilo estas tiam, kiam la malĝustaj ideoj disvastiĝas iale. Tiam, eblas ideo malĝusta sed disvastiĝinta preventi individuan kaj socialan promocion, eĉ esti minaco al lerenigado kaj sano de la individuo aŭ socio. Lingvolernado ankaŭ jam suferas de tiuj ĉi kredoj. Sep malĝustaj kaj famaj kredoj trarigarde pri lingvolernado revuiĝas jene:

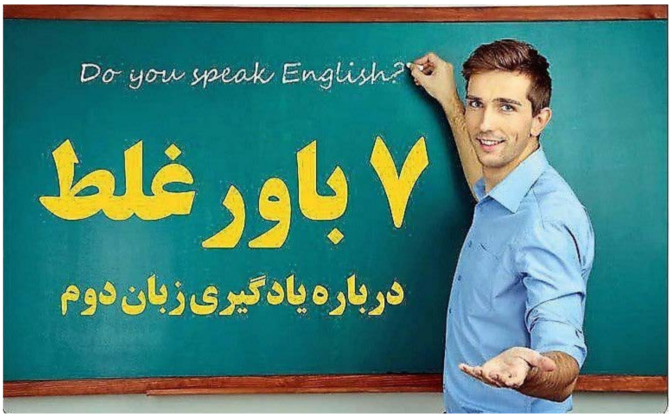
☒ 1- Lingvo lernado devas komenciĝi de infaneco

Ekzistas ideo laŭ kio ju pli jun-aĝe komenci lingvo-lernadon, des pli sukcese povos esti. Sed la tempo pasigata por lerni lingvon estas grava. Kelkaj sciencaj studoj manifestas ke la infanoj lernas pli rapide la novan lingvon ol la adoltoj en la komenco. Sed , se ekzistas deca datum- kvanto kun sufiĉa ekzerco kaj lingvo lernado konsiderata kiel lerteco, kiu bezonas kontinuan ekzercon, oni povas eklerni novan lingvon en iu ajn aĝo. Multaj inviduoj eklernis novan lingvon en adolescencia aĝo kaj nun laboras kiel lingvo instruisto.

☑ Ĝusta kredo: Oni povas eklerni novan lingvon pere de kontinua lernado en iu ajn aĝo.

☒ 2- Lerni gramatiko estas tre grava.

La gramatik-reguloj estas utilaj por faciligi lingvo-lernadon, sed rekta lernado de gramatiko estas tute ne-bezonata. La gramatiko estas vojo por priskribi

هفت باور غلط درباره یادگیری زبان دوم

بهمن شهری ــ پژوهشگر زبان، آموزش و فرهنگ در دانشگاه اوهایو

مقدمه

باورهای غلط درباره هرچیزی فراوان است. مشکل اما وقتی است که تصورات اشتباه به هر دلیلی رایج می‌شوند. در این اینجا است که ممکن است یک پندار نادرست اما متداول، اول جلوی پیشرفت فردی و اجتماعی را بگیرد و حتی تهدیدی برای آموزش و سلامت فرد یا جامعه باشد. زبان‌آموزی هم از این باورها بی‌نصیب نمانده است. به گزارش فرادید در این مقاله، هفت باور نادرست و مشهور زبان‌آموزی را مرور می‌کنیم.

☒ ۱ - یادگیری زبان را باید از کودکی شروع کرد

این تصور وجود دارد که هرچه در سنین پایین‌تر، یادگیری زبان را شروع کنیم، موفق‌تر خواهیم بود اما آن‌چه مهم است زمانی است که صرف یادگیری زبان می‌کنیم. برخی مطالعات علمی نشان می‌دهد که کودکان در ابتدای یادگیری زبان جدید، سرعت یادگیری‌شان از بزرگ‌سالان بیشتر است اما اگر مقدار اطلاعات ورودی مناسب به همراه تمرین کافی وجود داشته باشد و یادگیری زبان را همچون مهارتی در نظر بگیریم که پیوسته نیاز ممارست است، در هر سن و سالی که هستیم می‌توانیم زبان جدیدی را بیاموزیم. افراد بسیاری هستند که یادگیری زبان را در بزرگ‌سالی آغاز کرده‌اند و اکنون به عنوان معلم زبان مشغول به کار هستند.

☑ **باور درست: در هر سن و سالی با آموزش مداوم می‌توانیم یادگیری یک زبان جدید را آغاز کنیم.**

☒ ۲ - یادگیری دستور زبان خیلی مهم است

قوانین دستور زبان برای تسهیل در فراگیری زبان مفید است اما

kiel la lingvo funkcias. Ekzemple, se oni ne konas la prezentan verbotempon kaj ĝiajn regulojn, ne signifas ke oni ne povas paroli alian lingvon. Multaj lingvolernejoj tut-monde ĉesis instrui rekte la gramatikon de 70 jardeko.
Ĝusta kredo: sen rekta lernado de gramatiko, oni povas lerni alian lingvon. La gramatiko helpas nin kmpreni pli bone, sed ĝi ne estas necesa.

☒ 3- Instruistoj, kiuj instruas patrinan lingvon, estas pli bona.

Lingvo instruado bezonas mastri al ĝi kaj lerni la instruada lerteco kaj koni la lingvo-trajtojn. La prospera instruisto necese ne estas tiu, kiu instruas sian patrinan lingvon, sed kiu uzante decajn metodojn kaj teknikojn plialtigas la prosedon de lingvo lernado en lernantojn. La esparto, ekzerco kaj ĝistagidi la indivuan sciencon kaj lertecon estas faktoroj, kiuj deferencas iun lingvo-instruiston ol la alia kaj tiu subjekto ne rilatas al la patrina lingvo de la instruisto.

☑ Ĝusta kredo: Tiu, kiu instruas sian patrinan lingvon necese ne estas pli bona instruisto ol tiu, kiu instruas sian duan, trian aû … lingvon.

☒ 4- La lingvo lernado estas rapida fenomeno.

La rapida lernado tento ekzistas ĉiame. Ankaû multaj trikistoj farante nerealajn propagandojn, kiel garantiata lernado de iu lingvo en kelkaj monatoj aû eĉ kelkaj semajnoj, provokas tiun malĝustan kredon. La fakto estas ke lingvo lernado estas lerteco kaj bezonas sufiĉan tempon kaj pennon dum multajn jarojn kaj ankaû bezonas metodon. Ju pli oni ekzercas kaj enmetas sin en diversaj kondiĉoj, la lingvo lernado lerteco fortĝas en si.

☑ Ĝusta kredo: la lingvo lernado estas lerteco temp-konsumanta kaj defia.

☒ 5- La patrin-lingvo lernado estas malhelpanta al la patrina lingvo altiĝo en la infanoj

La lingvo lernanto povas lerni unu aû kelkajn lingvojn sen indemnigado al sia indiĝa lingvo. Ne estas ĝusta ke ekzistas difina kvanto da loko por lingvo lernado en la cerbo kaj ĝi eblas pleniĝi. Fakte, la patrina lingvo kun la alia lingvo lernata estos la ingrediencoj de interkonektita sistemo.

☑ Ĝusta kredo: la dua lingvo lernado ne estas barilo al la patrina lingvo altiĝo.

یادگیری مستقیم دستور زبان اصلا ضروری نیست. دستور زبان راهی است برای توصیف این که زبان چگونه کار می‌کند به طور مثال، اگر فعل مضارع و قوانین مربوط به آن را ندانیم، دلیل نمی‌شود که نتوانیم به یک زبان دیگر سخن بگوییم. بسیاری از مدارس آموزش زبان انگلیسی در سراسر جهان، آموزش مستقیم دستور زبان را از دهه ۷۰ میلادی به این سو متوقف کرده‌اند.

☑ **باور درست: بدون یادگیری مستقیم دستور زبان می‌شود زبانی دیگر را آموخت. دستور زبان به درک بهتر ما کمک می‌کند اما ضروری نیست.**

☒ ۳- معلم‌هایی بهترند که زبان مادری‌شان را تدریس می‌کنند

تدریس یک زبان، نیازمند تسلط به آن زبان و فراگیری مهارت‌های تدریس و شناخت ویژگی‌های آن زبان است. معلم موفق زبان لزوما کسی نیست که زبان مادری‌اش را تدریس کند. معلم زبان موفق کسی است که با به‌کارگیری روش‌ها و تکنیک‌های مناسب فرآیند یادگیری

زبان را در زبان‌آموزان پرورش دهد. تجربه، تمرین و به روز بودن دانش و مهارت‌های فردی از عواملی است که یک معلم زبان را نسبت به دیگری متفاوت می‌کند و این لزوما ربطی به زبان مادری معلم ندارد.

☑ **باور درست: فردی که زبان مادری‌اش را تدریس می‌کند لزوما از کسی که زبان دوم یا چندمش را تدریس می‌کند معلم بهتری نیست.**

☒ ۴- زبان‌آموزی پدیده‌ای سریع است

وسوسه یادگیری سریع همیشه وجود دارد. سودجویان بسیاری نیز با تبلیغات واهی مثل یادگیری تضمینی یک زبان در چند ماه یا حتی چند هفته به این باور غلط دامن زده‌اند. واقعیت این است که زبان‌آموزی یک مهارت است و مثل هر مهارت دیگری نیازمند وقت و تلاش کافی در طول سالیان متمادی و همچنین نیازمند روش است. هر قدر بیشتر تمرین کنیم و خودمان را در شرایط متفاوت قرار دهیم. مهارت زبان‌آموزی در ما تقویت می‌شود.

☑ **باور درست: زبان‌آموزی مهارتی زمان‌بر و چالش‌برانگیز است.**

☒ **6- La akcento estas tre grava.**

Tio , kio estas grava en kompreni alian lingvon, estas prononci la vortojn kaj frazojn ĝuste kaj ne gravas kiu akcente ili prononcatas. Havi alian akcenton ne gravas en nova lingvo, eĉ ĝi, kiel sektoro de parolanto idento, povas aldoni novan devirsecon al la cellingvo. La internaciaj lingvo-ekzamenoj ankaŭ ne havas instrukciojn por taksi akcentojn.

☒ **7- Rigardi filmojn sufiĉas lerni lingvon.**

Videa filmo estas nur nun el la diversaj materialoj por lerni lingvon. Oni ne povas lerni lingvon nur rigardi filmojn. La lingvo lernanto bezonas diversajn materialojn kaj kondiĉojn por esperti , lerni kaj produkti la diversajn lingvajn lertecojn, t.e. parole, legi, skribi kaj aŭdi al alia lingvo. La videaj fontoj, especiale lerno-videoj estas materialoj, kiu povas helpi altigado de la aŭda kaj prononca lerteco; sed ili ne povas sole venki (fiksi) la tutan bezonon de la lingvo lernanto.

☑ Ĝusta kredo: Oni ne povas lerni ĉiujn lingvo-lertecojn per nur rigardi filmojn.

Forigi malĝustajn kredojn eblas nur pere de generala lernigado. Ju pli oni studas pri temon, des malpli oni eblas fali al en la kaptilo. Probable, estas deca tempo pripensi pri lingvo-lerno esperto. Se ĝusta kredo estis barilo, ni venku ĝin kaj eklerni novan lingvon kaj ne senhavigu nin lerni novan lingvon.

Verkis: Bahman Shahri, esploristo pri lingvo, pedagogio kaj kuturo

Tradukis: Saeed Borhani

Fonto: Monat-revuo Zendegije Salem (Sana Vivo)

☒ **۵- یادگیری زبان دوم در کودکان مانع پیشرفت زبان مادری است**

زبان‌آموز می‌تواند یک یا چند زبان را بیاموزد بدون این‌که به زبان بومی‌اش لطمه وارد شود. این‌گونه نیست که در مغز، مقدار مشخصی فضا برای زبان‌آموزی وجود داشته باشد که ممکن است پر شود. در واقعیت زبان مادری به‌همراه زبان‌های دیگری که می‌آموزیم، جزئی از یک نظام به هم پیوسته می‌شوند.

 ـ باور درست: یادگیری زبان دوم مانعی برای پیشرفت زبان مادری نیست.

☒ **۶- لهجه خیلی مهم است**

آن‌چه در فهم یک زبان دیگر مهم است تلفظ صحیح عبارات و جمله‌ها است نه این‌که آن‌ها را به چه لهجه‌ای ادا می‌کنیم. داشتن لهجه در زبان جدید هیچ اشکالی ندارد بلکه حتی ممکن است به عنوان بخشی از هویت گویشور، تنوع تازه‌ای به زبان مقصد ببخشد. آزمون‌های بین‌المللی زبان هم دستورالعملی برای ارزیابی لهجه ندارند.

☑ **باور درست: تلفظ مهم است نه لهجه.**

☒ **۷- فیلم دیدن برای یادگیری زبان کافی است**

ویدئو فقط یکی از منابع موجود برای یادگیری زبان است. یک زبان را نمی‌توان فقط با دیدن فیلم آموخت. زبان‌آموز محتاج ابزارها و شرایط مختلفی است تا مهارت‌های متفاوت زبانی یعنی صحبت کردن، خواندن، نوشتن و شنیدن به زبان دیگر را تجربه کند.، یاد بگیرد و تولید کند. منابع تصویری به‌ویژه ویدئوهای آموزشی یکی از ابزارهایی است که می‌تواند به تقویت مهارت‌های شنیداری و تلفظ زبان‌آموز یاری برساند اما به‌تنهایی نمی‌تواند همه نیازهای یک زبان‌آموز را برطرف کند.

☑ **باور درست: تنها با فیلم نگاه‌کردن نمی‌شود تمام مهارت‌های زبانی را فراگرفت.**

در آخر این‌که زدودن باورهای غلط با آموزش همگانی میسر است. هرقدر درباره موضوعی بیشتر مطالعه کنیم، کمتر احتمال دارد در دام باورهای غلط بیفتیم. شاید هم‌اکنون زمان مناسبی باشد که به تجربه زبان‌آموزی‌مان بیندیشیم. اگر باور اشتباهی مانع بوده، آن را برطرف سازیم و یادگیری زبانی جدید را آغاز کنیم و خود را از فواید و لذت یادگیری یک زبان جدید محروم نکنیم.

منبع: ماهنامه زندگی سالم

سبزاندیشان تقدیم می‌کند

سلسله گپ‌وگفت‌هایی با اسپرانتودانان

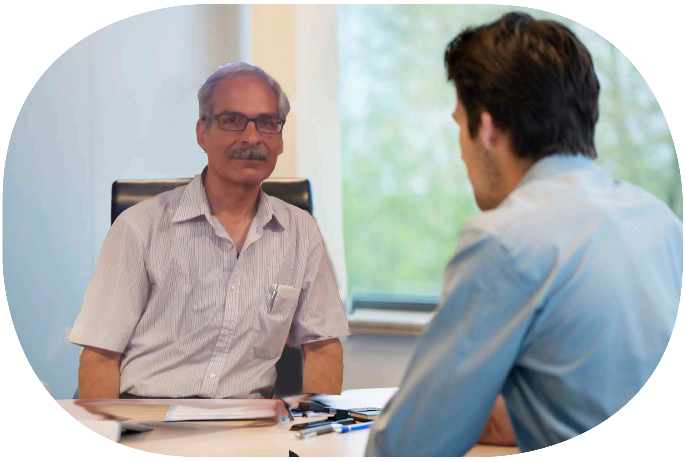
انجمن نباید از تولید محتوا غافل شود

شاید یکی از مواردی که جای خالی آن در مجله احساس می‌شد اختصاص بخشی به آشنایی با اسپرانتودانان فعال و باسابقه بود.
از این رو بر آن شدیم از این شماره باب گپ‌وگفت را با این دوستان باز کنیم.
اجازه دهید اولین مهمان خود را این‌گونه معرفی کنیم: کلامتان را قطع نمی‌کند. مهربان و خوش‌روست. اولین ایرانی است که به اسپرانتو وبلاگ نوشته، سخنرانی‌های جالب و آموزنده‌ای در انجمن داشته‌اند وبه نوعی موتور محرک جنبش اسپرانتوی ایران هستند.
با این توضیحات اگر هنوز مهمان اولین شماره سبزاندیشان را حدس نزده‌اید برایتان می‌گوییم که ایشان در حال حاضر مسئولیت انتشار مجله را هم به عهده دارند.
گفت‌وگوی ما را با مهندس حمزه شفیعی در زیر بخوانید.

برای شروع لطفا خودتان را بیشتر برای خوانندگان معرفی کنید؛ متولد چه سال و ماهی هستید، اصالتا اهل کجایید و از شغل و حرفه‌تان برایمان بگویید.

نام شناسنامه‌ای من حمزه است اما خانواده، فامیل و نزدیکان مرا علی صدا می‌کنند. متولد شهریور ۱۳۴۵ هستم. در تهران بزرگ شده‌ام اما اصالتاً اهل شهر علویجه از توابع نجف‌آباد اصفهان هستم. بعد از پایان دوره راهنمایی، در هنرستان رشته برق را انتخاب کردم و بعد از دیپلم، در رشته کاردانی الکترونیک ادامه تحصیل دادم. دی‌ماه سال ۱۳۶۷ به استخدام شرکت مخابرات ایران درآمدم و همزمان سعی کردم تا به نحوی تحصیلاتم را ادامه دهم. به همین منظور مقاطعی کوتاه در حد چند ترم در رشته مترجمی زبان انگلیسی و نیز چند ترم در کارشناسی ناپیوسته الکترونیک تحصیل کردم که البته هردو در نیمه راه رها شد.

دلیل اصلی این موضوع هم پذیرفته‌شدن در دوره کارشناسی کاربردی مخابرات بود که به صورت بورسیه و همزمان با کار برگزار می‌شد و متناسب با فعالیت شغلی و مسئولیت کاری خودم بود. مسئولیت شغلی‌ام در تمامی دوران استخدامی حول موضوع شبکه‌های تلفن راه دور و بین‌الملل بوده که به فراخور زمان، تغییرات اندکی نیز در فعالیت کاری‌ام ایجاد شده است. اما چهارچوب اصلی وظیفه شغلی‌ام طراحی، توسعه و مهندسی شبکه مراکز تلفن راه دور و بین‌الملل بوده است. البته با روند تغییرات اداری دولت طی سال‌های گذشته، و در فرآیند خصوصی‌سازی شرکت مخابرات ایران، ساختار سازمانی حوزه فعالیتم به شرکت ارتباطات زیرساخت که همچنان ساختار دولتی دارد منتقل گردید. هم‌اکنون نیز در میانه سی‌امین سال فعالیت در این شغل، در اداره کل طرح و توسعه شبکه در شرکت ارتباطات زیرساخت مشغول کار هستم.

چه شد که به اسپرانتو علاقه‌مند شدید، یا بهتر بگویم، چطور اسپرانتو شما را به سمت خود جذب کرد؟

نحوه آشنایی و علاقه‌مندی من به اسپرانتو خود داستان جالبی است. این آشنایی در سال ۱۳۶۴ و در ایام دانشجویی اتفاق افتاد. در آن زمان برای رفتن به دانشکده و برگشتن به منزل از اتوبوس‌های شرکت واحد استفاده می‌کردم که سه چهار ساعت در روز وقت می‌گرفت. یکی از روزها که داشتم این مسیر را با خواندن روزنامه اطلاعات طی می‌کردم، چشمم به آگهی «کانون امید شیراز» افتاد که تبلیغ کوتاهی درباره اسپرانتو بود. از روی کنجکاوی نامه‌ای به آنها نوشتم و درخواست اطلاعات بیشتر کردم. در جواب یک بروشور معرفی و یک لیست کتاب و دوره آموزشی دریافت کردم که در آن این نکته توجهم را جلب کرد: «دوره آموزشی طبق متد فرئیس در ده جلد»! در جوابشان به انتقاد گفتم: «این چه زبان آسانی است که تنها یک دوره مقدماتی آن ده جلد کتاب می‌شود؟!» و در پاسخ دریافتم که این ده جلد هر کدام تنها چند صفحه است و مجموع هر ده جلد به اندازه یک کتاب معمولی کوچک بیش نیست. چند مرتبه نامه‌پراکنی با کانون امید شیراز و پاسخ‌های قانع‌کننده آنان به سوالاتم باعث شد که به دلیل رودربایستی کتاب «زبان دوم» را از آنها خریداری کنم. چند روزی در مسیر دانشکده، مقدمه و بخش‌های اولیه این کتاب را خواندم که بسیار به دلم نشست و باعث شد با جدیت شروع به فراگیری آن نمایم. بعدها با مراجعه به «آشیانه کتاب» در خیابان ناصرخسرو و مکاتبه با اسپرانتودانان داخلی و خارجی و نیز سازمان‌های بین‌المللی اسپرانتو توانستم دایره ارتباطات خودم را گسترده کرده و رفته‌رفته اسپرانتو به یکی از عمده‌ترین مشغولیات زندگی‌ام تبدیل شد.

پس سهم شهرستانی‌ها در پیشبرد جنبش اسپرانتوی ایران کم از پایتخت‌نشینان نبوده، همین طور است؟

البته که همین‌طور است، حتی می‌خواهم بگویم که در موارد زیادی شاهد پیشی گرفتن فعالیت‌ها و تاثیرگذاری اسپرانتودانان شهرستانی نسبت به فعالین پایتخت‌نشین بوده‌ایم. مصادیق این موضوع کم نیست. فعالان تبریز، شیراز، مشهد، رشت، بروجرد و بابلسر ازجمله نمونه‌های قابل ذکر هستند.

سال ۱۳۷۵ ازجمله پایه‌گذاران انجمن اسپرانتوی ایران بودید. هدف از تشکیل این انجمن چه بود؟

در سال ۱۳۷۲، کانون جوانان اسپرانتودان ایران (IREJO) به عنوان شاخه کشوری سازمان جهانی جوانان اسپرانتودان رسما پذیرفته شد. از آنجا که یکی از شرایط عضویت در این سازمان دارا بودن سن زیر سی سال بود (این شرط سنی بعداً به ۳۵ سال افزایش یافت)، با رسیدن بنیانگذاران این کانون به محدودیت سنی مورد اشاره، ادامه فعالیت‌هایشان در کانون مخالف با اساسنامه بود، بنابراین تصمیم گرفته شد که قدم بزرگ تاسیس رسمی انجمن اسپرانتوی ایران با ثبت موسسه سبزاندیشان برداشته شود.

هدف اصلی از تاسیس انجمن، تشکل بخشیدن به فعالیت‌های انفرادی و هویت دادن به موجودیت جنبش اسپرانتو در کشورمان بود. با جمع شدن اسپرانتودانان و اسپرانتودوستان حول محور انجمن، امکان برنامه‌ریزی برای فعالیت‌های جمعی، شناساندن اسپرانتو، ارائه خدمات گوناگون مربوطه، ایجاد یک نقطه تماس در ایران برای سازمان‌های اسپرانتویی و خارجی‌ها، سازماندهی و استانداردسازی فعالیت‌های آموزشی و بسیاری اهداف ریز و درشت دیگر فراهم می‌شد. البته اذعان می‌کنم که در انجام امور ثبت و تشکیل انجمن شخصا کمترین نقش را داشتم. یقیناً افراد اصلی بنیانگذار انجمن بویژه شخص آقای ترابی در این خصوص می‌توانند به طور مبسوط موارد زیادی را بیان کنند.

واقعیت این است که برخی عملکرد انجمن را مثبت ارزیابی نمی‌کنند. با توجه به اهدافی که برشمردید، جنابعالی عملکرد انجمن را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

در این مورد می‌توان ساعت‌ها بحث کرد. من فکر می‌کنم باید بپذیریم که توان انجمن بیش از این نیست. در کنار این واقعیت، این را هم باید در نظر داشت که اصولاً در ایران تقریباً هیچ انجمن موفقی نداریم. این امر ناشی از دو دسته مشکلات بیرونی و درونی است. البته بخش عمده مسائل انجمن‌ها در ایران هم به دلیل مشکلات بیرونی است. مواردی نظیر قوانین غیرشفاف و دست‌وپاگیر، بوروکراسی، ضعف کلی یا در واقع نبود سیستم حمایت از فعالیت‌های سازمان‌های مردم‌نهاد، و موارد متعدد دیگر باعث شده است که اصولاً نهادهای مردمی جایگاه مناسبی نداشته باشند. در چنین حالتی مشکلات درونی این نهادها مزید بر علت شده و عملاً آنها را به ورطه ناکارآمدی می‌کشاند. در چنین وضعیتی، مخاطبان و سرویس‌گیرندگان از چنین موسساتی قطعاً و بحق ارزیابی مثبتی از فعالیت‌ها نخواهند داشت.

در مورد ارزیابی شخصی‌ام از عملکرد انجمن، اذعان دارم که کاستی‌های فراوانی به چشم می‌خورد. هرچند در بازه زمانی چندین‌ساله‌ای که از تاسیس انجمن می‌گذرد، موارد مثبت و قابل قبول در عملکرد انجمن کم نیست، اما من هم برآیند کلی فعالیت‌ها را نه منفی، بلکه کمتر از حدانتظار می‌دانم. البته همین کارنامه و دستاوردهایی که حاصل شده، مدیون فعالیت افرادی است که هرآنچه از انرژی و وقت و امکانات برایشان مقدور بود در این مسیر صرف کردند. در این سال‌ها نیز بسیار بودند افرادی که علی‌رغم توانایی در کمک به پیشبرد انجمن به انحای

مختلف، فقط زبان به اعتراض و گلایه گشودند، از کاستی‌ها شکایت کردند و حتی مانعی بر فعالیت‌ها شدند. افرادی هم فقط سخنوران خوبی هستند و عمل‌گرایی در ایشان یافت نمی‌شود. به هرحال فکر می‌کنم بخش بزرگی از توان این مجموعه به دلیل عدم هماهنگی بین افراد، نبود برنامه منسجم و چشم‌انداز روشن، عدم ورود نیروهای جدید و خوش‌فکر، و از همه مهم‌تر نبود امکانات مالی به هرز می‌رود. قطعا با ادامه این روند و در صورتی که چاره‌ای اندیشیده نشود، انجمن بیشتر و بیشتر تحلیل خواهد رفت. نکته جالب توجه در این میان وضعیت انجمن جهانی اسپرانتو است که آنجا هم شرایط ناامیدکننده‌ای را شاهد هستیم.

از فعالیت‌هایتان برایمان بگویید.

عمده فعالیت این روزهای من در زمینه اسپرانتو، کار بر روی مجله سبزاندیشان و آماده‌سازی آن برای انتشار است. گاهی اوقات هم روی سایت اینترنتی انجمن کار می‌کنم. راستش را بخواهید مدتی است که فعالیت‌های جمعی اسپرانتویی‌ام را کاهش داده‌ام. این تصمیم حاصل مجموعه‌ای از عوامل در زندگی شخصی خودم و تعدادی عوامل بیرونی بوده است. البته امیدوارم به‌زودی با کاهش مشغله‌هایم بتوانم فعالیت بیشتری داشته باشم.

خوشحال می‌شویم ما را مهمان مطلبی به اسپرانتو کنید.

Ĝenerale esperantistoj deziras atesti progreson kaj populariĝon de la movado. Malgraŭ ĉiuj klopodoj, mi kredas ke ni ne povas atingi kontentigan rezulton ĝis kiam ni forlasu la izolecon en niaj agoj. Mi klare vidas ke la ŝlosilo por la sukceso de niaj klopodoj estas kunlaboro. Tia kunlaboro bezonas harmonian agadon por atingi planitajn celojn. Malfeliĉe mi konfesas ke ĉe ni malfortas kaj planadon kaj harmonion por kunlabori. Por niaj agoj ni komencu prepari laborplanon kaj difini estontajn perspektivojn.

خاطره جالبی که از دنیای اسپرانتو دارید؟

اولین کنگره جهانی که در آن شرکت کردم مربوط به سال ۱۳۷۳ و کشور کره جنوبی بود. این اولین سفر خارجی من هم بود و مجموعه حوادث و اتفاقاتی که در این سفر برایم رخ داد جالب‌ترین و به‌یادماندنی‌ترین خاطرات مرتبط با اسپرانتو در زندگی‌ام شد. جاماندن ساک مسافرتی‌ام در فرودگاه تهران، صادر نشدن بلیت کشتی چین به کره به‌رغم آن‌که قبلا برای رزرو آن اقدام کرده بودم، قرار گرفتن در کاروان آسیایی و شرکت در کنفرانس معلمان اسپرانتودان بدون برنامه‌ریزی قبلی، و دزدیده شدن کیف سفری‌ام در چین در کنار یافتن دوستانی جدید ازجمله خاطرات و تجربه‌های آن سفر بود. داستان آن سفر را به صورت روزانه یادداشت کرده‌ام که امیدوارم اگر فرصتی دست داد مکتوب و منتشر کنم.

چقدر از وقت‌تان را صرف مطالعه اسپرانتو می‌کنید و بیشتر در چه زمینه‌ای مطالعه دارید؟

برنامه منظمی برای مطالعه اسپرانتو ندارم. روزانه مطالب شبکه‌های اجتماعی و ایمیل‌های دریافتی‌ام را مرور می‌کنم، مطالب ارسالی برای مجله را می‌خوانم و در کنار این‌ها اگر فرصتی دست دهد به سایت‌های اسپرانتوزبان سر می‌زنم. مطالعه کتاب کمتر در برنامه‌ام هست مگر آن‌که موردی پیشنهاد شود یا کتابی جدید به دستم برسد.

حضور ذهن دارید به یکی دو مورد از اشتباهات رایج در گفتار و نوشتار میان اسپرانتودانان اشاره کنید؟

اولین مورد اشتباه اکثریت اسپرانتوآموزان در سراسر جهان علامت پسوند مفعولی n– است که البته در میان فارسی‌زبانان شدت کمتری دارد. آنچه که بیشتر مورد توجه است و مشاهده می‌شود اشکال در تلفظ حرف c است که فارسی‌زبان‌ها به‌سختی از عهده آن برمی‌آیند. در کنار این دو مورد باید اشاره‌ای هم به استفاده زیاد از لغات ریشه انگلیسی و اعمال دستورزبان اسپرانتو به آنها داشت که گاه خیلی غریب است. این مواردی که گفتم از جمله مسائلی است که خودم هم بسیار با این اشکالات مواجه بوده و هستم.

اولین کنگره اسپرانتوی ایران به همت جنابعالی رقم خورد. چطور شد که به فکر برگزاری این کنگره افتادید و برای این کار چه موانع و دشواری‌هایی را پشت سر گذاشتید؟

البته کنگره به همت همه دوستان برگزار شد و من جز ارائه پیشنهاد و تلاش برای تصویب آن کار ویژه‌ای انجام ندادم. الزام در برگزاری کنگره ملی اسپرانتو در ایران نکته‌ای بود که از طرف لی‌جونگ‌کی (مدیر بخش آسیایی سازمان جهانی اسپرانتو) مطرح شد و تقریباً به صورت یک وظیفه به عهده‌ام گذاشته شد. خوشبختانه دوستان حاضر در کمیته انجمن با انجام آن موافقت داشتند و این موضوع به‌خوبی برگزار شد و مانع عمده‌ای هم در کار نبود. من شخصاً این کنگره را بسیار موفق می‌دانم و علت این موضوع را هم در این نکته مهم می‌بینم که اولاً خیلی سعی شد که استانداردهای برگزاری چنین همایشی رعایت شود و دوم این‌که انجام کارها به صورت برون‌سپاری صورت گرفت و سعی شد در هر موضوعی از افراد متخصص و مشاورین دارای تجربه استفاده شود.

برای پربار شدن مجله سبزاندیشان چه پیشنهادی دارید؟

مجله بر دو ستون متکی است: خوانندگان و ارائه‌دهندگان مطالب. متاسفانه در هر دو زمینه مشکل داریم. من فکر نمی‌کنم تعداد خوانندگان هر شماره از مجله حتی به پنجاه نفر برسد. این مساله باعث می‌شود که تهیه‌کنندگان مطالب برای مجله نیز رغبت زیادی به ارائه مقالات نداشته باشند. اخیرا تعداد افرادی که برای مجله مطلب می‌دهند به دو سه نفر محدود شده است که البته لازم است از آنان قدردانی شود که به این ترتیب از مجله حمایت می‌کنند. اما قطعاً با ادامه این روند، مجله نیز رو به افول خواهد بود. پیشنهاد من این است که حداقل از هر شماره مجله یک نسخه کاغذی تهیه شده و در دفتر انجمن قرار داده شود تا مراجعین به انجمن تورقی روی آن داشته باشند و متوجه شوند که چنین محصولی از انجمن وجود دارد.

مطلبی هست که در اینجا بخواهید به آن اشاره کنید؟

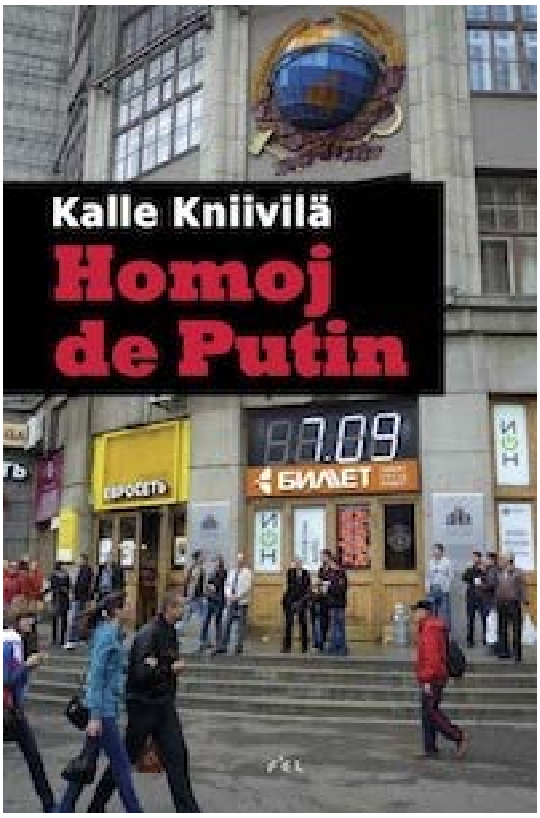
فقط می‌خواستم یک توصیه را اضافه کنم و آن هم موضوع تولید محتواست. متاسفانه در این مورد خیلی ضعیف عمل می‌کنیم و خودم هم از این امر مستثنی نیستم. تصور من این است که حتی اگر انجمن همه کارهای دیگرش را کنار بگذارد و فقط به موضوع تولید محتوا (اعم از کتاب، مقاله، گزارش و خبر) بپردازد و در فضای رسانه‌ای و مجازی منتشر کند نتیجه‌ای به‌مراتب بهتر و اثرگذارتر خواهد گرفت. این روزها بخش زیادی از توان ناچیز انجمن صرف مواردی می‌شود که به‌راحتی می‌تواند توسط هر کسی انجام شود.

از وقتی که در اختیارمان قرار دادید سپاسگزارم.

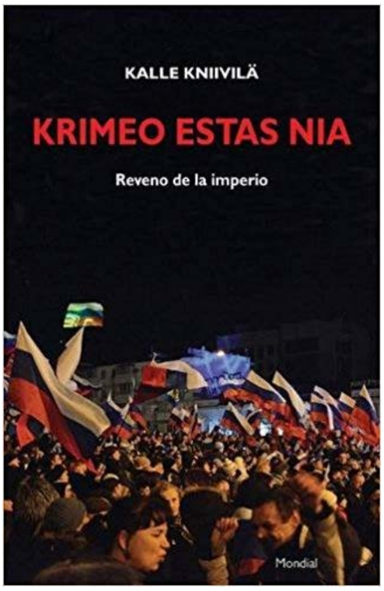

کتاب‌های اصل خواندنی اسپرانتو

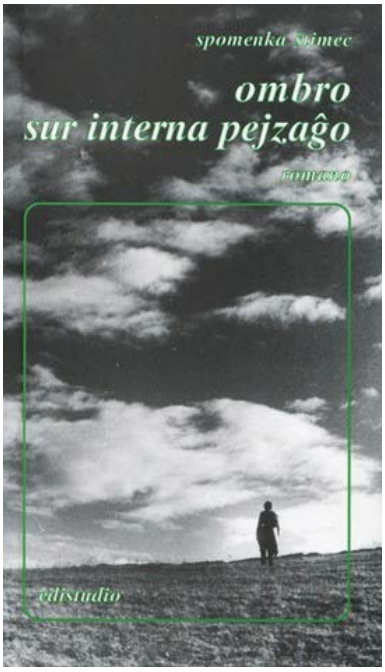
سرزمین اسپرانتو مجموعه کتاب‌های خواندنی بسیار عالی دارد، اما بسیاری افراد نمی‌دانند چه چیزی را بخوانند. افراد اغلب درباره کتاب‌های خوب سوال کرده یا به دنبال پیشنهاد هستند. کسانی که اسپرانتودان نیستند می‌پرسند که آیا چیزی خواندنی در اسپرانتو وجود دارد یا خیر، و نمی‌دانند که کتاب‌های اصل بسیاری به زبان اسپرانتو نگاشته شده‌اند. بدین ترتیب، امروز می‌خواهم درباره کتاب‌های بسیار عالی و خواندنی که به اسپرانتو نگاشته شده‌اند صحبت کنم و آنها را به شما معرفی کنم. اگر درباره ادبیات اسپرانتو کنجکاو هستید، امیدوارم که این لیست برای شما مفید باشد.

اولین و شاید کتابی که من آن را بیشتر از همه دوست دارم **مردم پوتین** از کاله کنیویله می‌باشد، که به صورت همزمان به زبان‌های سوئدی، فنلاندی، و اسپرانتو در سال ۲۰۱۴ منتشر شد. کتاب درباره سوالی بزرگ است "چرا مردم در روسیه از پوتین حمایت می‌کنند؟" برای کسانی که روس نیستند، این موضوعی غیر قابل درک است. زیرا برای ما، پوتین پرخاشگر و تقریبا دیکتاتوری است که مردم را سرکوب می‌کند. اما به عقیده رای‌دهندگان او بسیار محبوب است و همه آرا را بدست می‌آورد. پس برای فهم این موضوع، نویسنده در روسیه سفر کرده و از خود مردم دلیل دوست داشتن او را می‌پرسد. اکثر مردم پاسخ دادند که پوتین را به دلیل نبود هرج و مرج دوست دارند و اینکه نسبت به دهه ۱۹۹۰ کشور بسیار بهبود یافته است. طی آن دوره، اقتصاد خراب بود، کارخانه‌ها بسته شدند، کارگران حقوق دریافت نمی‌کردند، و فساد بسیار زیاد بود. اما اکنونِ اقتصاد در حال رشد است، مردم بیشتر پول دارند و بر این عقیده‌اند که او غرور را مجدداً به کشور برگردانده است. چیزهایی که غرب را متحیر می‌کند (مانند حملات علیه همجنس‌گرایان) در حقیقت در روسیه رایج است. محافظه‌کاران و ناسیونالیست‌ها بر این عقیده‌اند که او مانعی محکم در برابر خارجی‌ها و تروریست‌هاست. نویسنده تنها شنونده نیست و او همچنین درباره تاریخ و اجتماع کمی توضیح می‌دهد. او همچنین شفاف‌سازی می‌کند که چگونه پوتین رسانه‌ها را کنترل کرده و از آنها برای تبلیغات استفاده می‌کند.

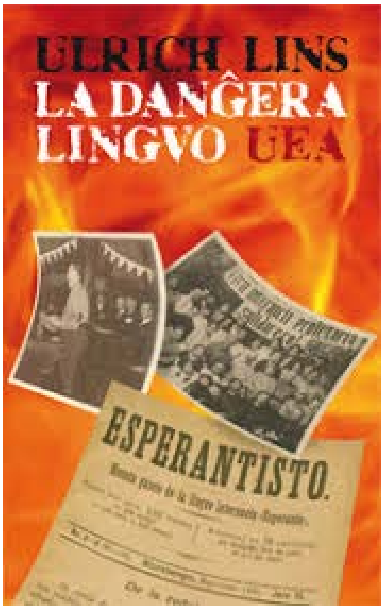

کتاب دوم نیز از کاله کنیویله می باشد و همچنین به روسیه و سیاست ربط دارد. **کریمه از آن ماست** درباره عقاید مردم کریمه درباره الحاق به روسیه است. مانند کتاب قبلی، نویسنده در کشور سفر کرده است و با بسیاری از مردم با عقاید مختلف مصاحبه کرده است. من از شنیدن صدای مردم درباره این موضوع مهم سیاسی جهان لذت بردم. او با روس‌هایی که از اینکه قسمتی از روسیه باشند خرسند بودند، اکراینی‌هایی که می‌ترسند و تاتارهایی که در میانه قرار دارند، صحبت کرد. آیا این انحصار سرکوب بوده یا آزادی؟

در هر دو کتاب، سایه اتحاد شوروی مشخص است. برای من، اتحاد شوروی از دوران دیگری از تاریخ است، اما بسیاری از مردم در آن زمان زندگی می‌کردند. برخی درباره اینکه چقدر زندگی خوب بود رویا می‌بینند و برای چیزی که از دست داده‌اند تاسف می‌خورند. اما دیگران کابوس آن زمان را می بینند و از برگشتن آن در هراس‌اند. دست گذشته همچنان بر روی آینده اثر می‌گذارد.

به جای تضاد سیاسی **سایه بر روی منظره درونی** از اسپومنکا اشتیمک، درباره تضاد داخلی شخصی است. شوهر راوی داستان (مشخص نیست که کتاب داستان است یا غیرداستان) او را برای زنی دیگر ترک می‌کند و کتاب درباره شوک اوست. تقریبا کل کتاب در سر او می گذرد، و ما افکار و احساسات او را دنبال می‌کنیم. کتاب درباره زندگی، عشق، کمی اسپرانتو، پیر شدن و سردرگمی، وقتی که عشق از بین می‌رود، می‌باشد. این کتاب پر احساس‌ترین کتابی است که تا به حال به اسپرانتو خوانده‌ام و حقیقتا با نویسنده ارتباط برقرار کردم. سبک کتاب از ذهن پیروی می‌کند، پس اتفاقات به صورت شفاف و در یک خط پیاپی اتفاق نمی‌افتند. در عوض، ما از پایان رابطه به شروع آن و معکوس پرش می‌کنیم. اغلب کتاب شفاف نیست، اما این به این دلیل است که خود نویسنده نیز نمی‌داند چه اتفاق افتاده و چرا.

کتاب کلاسیک سرزمین اسپرانتو **زبان خطرناک** از اولریچ لینز می‌باشد. به نظر می‌رسد که این کتاب یکی از معروف‌ترین کتاب‌های اسپرانتو است و بدون شک استحقاقش را دارد. کتاب درباره آزار و اذیت در برابر اسپرانتو و اسپرانتودانان در طی تاریخ می‌باشد. بدون شک قسمت عمده‌ای از کتاب درباره اتحاد شوروی و آلمان نازی است، اما درباره بسیاری از کشورهای دیگر هم بحث می‌کند که من درباره آنها هیچ چیز نمی‌دانستم. بسیاری از قدرت‌مندان به اسپرانتو اعتماد نداشتند و به خاطر اینترناسیونالیسم به اسپرانتو مظنون بودند. جنگ بین نازی‌ها و اسپرانتودانان آلمانی بسیار جالب بود، خصوصا به خاطر انجمن اسپرانتو نازی (چطور این ممکن بوده؟). خواندن این کتاب قطور آسان نیست، اما برای دانستن تاریخمان بسیار مهم است.

بسیاری از اسپرانتودانان پیوند بین جورج سوروس و اسپرانتو را می‌دانند، اگرچه بسیاری بر این باورند که سوروس گویشور بومی بوده است. اما افراد کمی درباره پدر او تیوادار سوروس می‌دانند، که اسپرانتودانی فعال بوده و حتی کتاب **رقص بالماسکه پیرامون مرگ** را درباره اینکه چطور خانواده‌اش اشغال شدن لهستان توسط نازی‌ها را بین سال‌های ۱۹۴۴ و ۱۹۴۵ تجربه کرده است، نوشته است. به دلیل اینکه خانواده سوروس یهودی بودند، خود را مخفی می‌کردند و به لطف بازار سیاه انگار که در زیرزمین زندگی می‌کردند. برای امن‌تر بودن، آنها حتی خانواده را از هم جدا کرده و تنها مخفی شدند. نویسنده درباره مرگ و کشتار مردم، ترس و خطر برای همه و خصوصا یهودیان، بدون احساس صحبت می‌کند. در آن دوره، پسر او جورج (که در کتابش Gyorgy نامیده شده است) ۱۴-۱۳ سال داشت و این تجربه زندگی بر روی او اثر بزرگی داشت. این هم کتابی بسیار جذاب درباره جنگ و پنهان شدن.

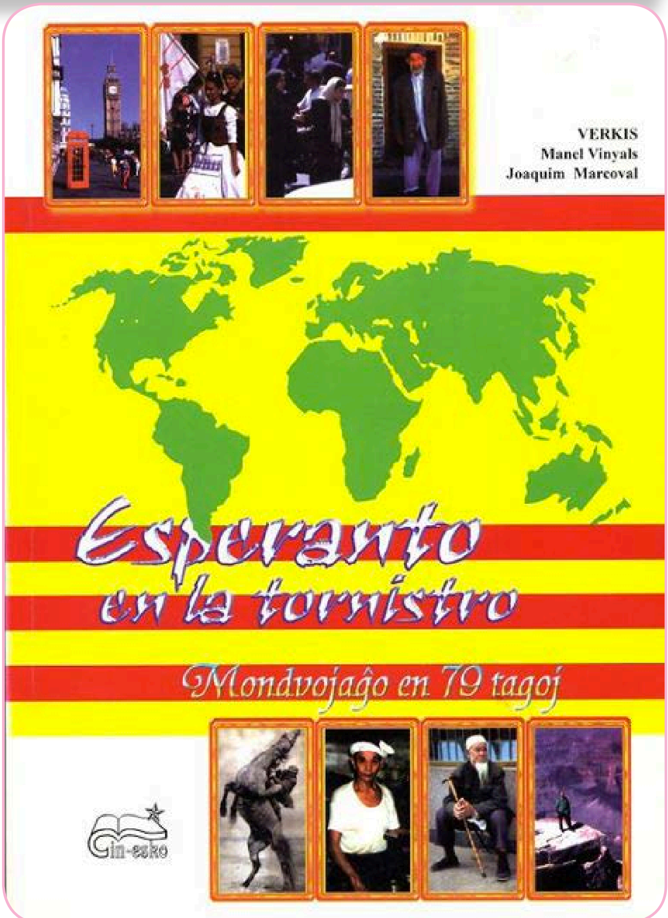
این هم از پنج کتاب جذاب به زبان اسپرانتو که برخی از آنها هنوز به زبان دیگری ترجمه نشده‌اند. وقتی که شروع به نوشتن این مقاله کردم، تنها می خواستم کتاب‌های جالب را لیست کنم، اما وقتی که فهمیدم همه آنها برای اولین بار به زبان اسپرانتو نوشته شده‌اند، متحیر شدم. همه این کتب از کاتالوگ انجمن جهانی اسپرانتو و شاید از انجمن ملی شما، قابل خریداری هستند.

منبع:
https://teokajlibroj.wordpress.com/2018/06/10/legindaj-originalaj-esperanto-libroj/
مترجم: علی مرادی

قسمت بیست و هشتم

ترجمه: سیمین عمرانی

دور دنیا در ۷۹ روز

روز شیکاگو

روز شصت و نهم

میهمان‌خانه‌ی جوانان که در آن اقامت می‌کنیم به‌طور غیرعادی با کیفیت، نو، و تمیز بوده و مدیریت بسیار خوبی هم دارد. دارای آشپزخانه‌ی بزرگی است که هرکس می‌تواند در آن‌جا برای خود چیزی درست کند و یک اتاق غذاخوری بزرگ، سالن گردهمایی، اداره‌ی توریسم و بخش امانات دارد. وقتی به این‌جا می‌رسید یک کارت کوچک مغناطیسی (کارت کلید) دریافت می‌کنید که بدون آن امکان ورود به ساختمان، استفاده از آسانسور و بازکردن در اتاق مقدور نیست. بالای پله‌ها، جلوی قسمت پذیرش لیست همکاران و کارکنان میهمان خانه به چشم می‌خورد. آن‌ها کلیدهای لازم برای اقامت در این‌جا هستند. این‌هم یک رسم خوب امریکایی، که در هر مکان عمومی همیشه آدم‌هایی برای کمک به توریست‌ها حضور می‌یابند و همکاری می‌کنند. در کشور ما چنین کارهایی هنوز جا نیفتاده است چون احتمالاً قوانین موجود به این امر خیلی کمک نمی‌کند. میهمان‌خانه در مرکز شهر واقع است، و این قضیه همیشه مورد توجه است، چون اجازه می‌دهد که چیزهای دیدنی را به‌سرعت و آسان ببینید و در وقت صرفه‌جویی کنید. حفظ وقت دائما در بالای سر ما معلق است و در هر دقیقه از سفر ذهن ما را به خود مشغول می‌کند. شیکاگو جزو شهرهایی است که دارای مرکز است. با یک پیاده‌روی تنها، می‌توان با همه‌چیز آشنا شد. در اقامتگاه‌مان به ما پیشنهاد می‌کنند که پیاده از شهر بازدید کنیم. امروز ما به بالای برج مرتفعی می‌رویم که زمانی بلندترین برج در دنیا بوده است و در نزدیک محل اقامت‌مان قرار دارد. موارد ایمنی به حد زیادی در قسمت ورودی برج رعایت شده و انبوهی از بلوک‌های سیمانی به‌چشم می‌خورد. نمونه این‌ها را در سفارت امریکا در لندن و بخارست و در ساختمان‌های مهم دیگری در کاتالونیا دیده‌ایم. بعد از حادثه ۱۱ سپتامبر چنین حفاظتی مد شد. با آسانسور سریع‌السیری که کمی چشم را می‌زند بالا می‌رویم.

ازدحام آسمان‌خراش در شیکاگو

ما را به سالن بسیار بزرگی با پنجره‌های زیاد می‌برد. آن‌جا تنها مورد جالب منظره دریاچه میشیگان و نقشه کوچکی است که سرتاسر تاریخ شهر را نشان می دهد. تصویر آتش‌سوزی و حریق بزرگی که در شیکاگو در قرن ۱۹ اتفاق افتاد، موزیسین‌های معروف جاز مثل لوئی آرمسترانگ، و جوایز نوبل بسیاری که به دانشگاه شیکاگو اهدا شده، همه و همه جلوه و نمود خاصی دارند. حتی در دانشگاه اولین بمب اتم را ساختند و بعداً آن را در جنگ دوم جهانی در هیروشیما و ناگازاکی انداختند که برتری جنگی غیرقابل قبولی را به امریکا داد.

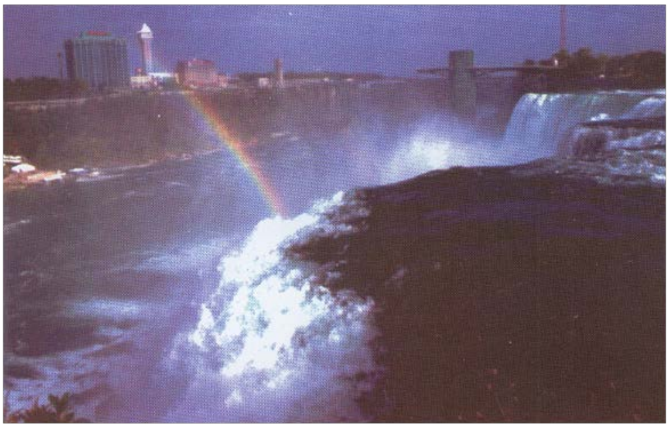
ساعت ۴۵: ۱۹. ما به قصد منطقه بوفالو سوار قطار می‌شویم و توقف اجباری برای بازدید از آبشار نیاگارا. شکل ظاهری قطار را تغییر داده‌اند. ما این بار با قطار دوطبقه‌ای که طبقه بالایش برای مسافرین و طبقه پایین برای خدمات و سرویس‌دهی باشد سفر نمی‌کنیم. این یکی فقط یک طبقه دارد و باید بگوییم که به استیل اروپایی بیش‌تر شباهت دارد. به ما فرصت می‌دهد که شبانه سفر کنیم و از روز بیش‌تر استفاده کنیم همان‌طور که در اروپا و آسیا همین کار را کردیم. زن پیشخدمت رستوران قطار نمونه زنده‌ای از اشتها است. بعد از رد و بدل‌کردن چند کلمه آن هم به سختی، او برای ما پیتزا جعبه‌ای و یک بطری شکر با مارک میوه

می‌آورد که این بطری‌ها توسط یک کمپانی تولید شکر پر شده است ولی کارخانه پپسی‌کولا آن را عرضه می‌کند.
این هم نمونه‌ای از تجارت و بازار امریکایی: یک واحد بزرگ تولید میوه برچسب‌هایی را ارائه می‌کند و مصرف‌کننده با دیدن آن‌ها فکر می‌کند که محصول دارای عصاره میوه‌های تمیز و تازه است، و این در حالی است که کارخانه تولید شکر محصولات خود را برای عرضه و تبلیغ گارانتی شده توسط کمپانی سوم، بسته‌بندی می‌کند.

آبشار نیاگارا

روز هفتادم

ساعت ۱۲: ۸. برخلاف همیشه قطار سریعاً به ایستگاه بوفالو می‌رسد. آسمان گرفته و یخبندان است. ایستگاه دور از شهر است و، برحسب معمول وقتی آدم جاهایی را قبلاً ندیده، قضایا آن‌طور که قبلاً پیش‌بینی‌شده است عمل نمی‌کنند، یعنی: بازدید از منطقه بوفالو، سپری‌کردن شب در آبشار نیاگارا و از آن‌جا مستقیم با قطار به سمت نیویورک. در عرض یک روز نمی‌توان به بوفالو رفت و برگشت، خیلی دور است و به غیر از این هیچ قطاری عصر به نیاگارا نمی‌رود.
ما باید برنامه را تغییر دهیم. برای مستقیم رفتن تا نیاگارا ۵۰ دلار باید هزینه کنیم و همین موضوع ما را وادار می‌کند که راجع به این‌که چطوری صبح زود به دیدن آبشار نیاگارا رفته و شبانه به سمت نیویورک حرکت‌کنیم تصمیم بگیریم این‌طوری یک روز را برای بازدید از شهر آسمان‌خراش‌ها ذخیره می‌کنیم. راننده تاکسی اهل پنجاب است، کشوری که بین هند و پاکستان تقسیم شده است و دست به دست میان امپراطوری‌های بزرگ گشته است. آن‌جا مقر اصلی شیعیان است که دردسرهای زیادی برای دولت هندوستان ایجاد کرده‌اند. راننده تاکسی ما ۱۱سال قبل به آمریکا آمده و پنجابی‌های بسیاری در این‌جا مقیم هستند. اما کلاً از همه جای دنیا به تعداد زیادی در امریکا اقامت‌کرده‌اند، اسپانیایی‌ها، چینی‌ها، فیلیپینی‌ها، کره‌ای‌ها، کوبایی‌ها و غیره.
توده مه بزرگی در افق به‌خاطر ضربه ریزش آب ایجاد شده است و توجه‌مان را به این‌که آبشار زیاد دور نیست جلب می‌کند. راننده به دنبال وسیله نقلیه محلی دیگری است که ما را تا آبشار ببرد و بعد به ایستگاه بازگرداند. راننده محلی هم پنجابی است و ظاهراً بین آن‌ها یک همبستگی صنفی و قومی برقرار است. بین آن‌ها بگومگویی در جریان است و دومی مبلغی بیش‌تر از مقداری که ما با اولی توافق‌کردیم می‌خواهد، و ما نیز در آخر وارد بحث می‌شویم و از حق خود دفاع می‌کنیم، بالاخره قانع می‌شوند.
به نظر راننده‌ها امروز برخلاف معمول هوا خوب است. خورشید بیرون می‌آید و رنگین‌کمان زیبایی را می‌آفریند و اجازه می‌دهد که از منظره‌ای بزرگ لذت ببریم. سپس خورشید پنهان می‌شود، باد شروع به وزیدن می‌کند و همه ما خیس می‌شویم. نیم ساعتی از این چشم انداز بهشتی لذت بردیم.
ما به آن سوی کانادا رفتیم تا آبشار را از سمت دیگر رودخانه ببینیم و در عین حال مهر بیش‌تری داخل پاسپورت هایمان بخورد مرکب استامپ‌های متعدد گذرنامه‌هایمان را خراب کرده است. منظره پاییز را در کانادا با رنگ‌های سرخ، سبز، زرد، و قرمز اخرایی تجربه می‌کنیم. برگ همه درختان می‌ریزد، ولی گونه‌های گیاهی متفاوت از یکدیگر است و این جلوه مجموعه‌ی شگفت‌انگیزی را به چشم‌ها می‌بخشد.

رنگین کمان بر فراز آبشار نیاگارا

در ایستگاه‌های قطار همه‌جا کاغذهایی انباشته است، می‌توان بروشورهای جهان‌گردی و روزنامه‌های مجانی پیدا کرد. روزنامه‌ی نیاگارا فالس در میان مطالب خود گزارشی را در دو صفحه درباره‌ی ویروس خطرناک آبله درج کرده است. توضیح می‌دهد، که بعد از ریشه‌کن‌کردن این بیماری، تصمیم‌گرفته شد که نمونه‌ای را در امریکا و شوروی برای تحقیقات پزشکی باقی بگذارند. امریکایی‌ها پژوهش‌های خود را روی این نمونه ویروس انجام دادند ولی از آن سوء استفاده نکردند، ولی در شوروی رایندگان چیزی حدود ۲۰ تن از این ویروس را از سال ۱۹۹۰ انباشته کردند. بنا به گفته‌ای، بیش‌تر آن را در جزیره‌ای در میان دریاچه آرال دفن‌کرده‌اند. خبر در ابعاد بزرگ‌تری ادامه پیدا می‌کند و به اخطارها و هشدارهایی می‌رسد که تعداد زیادی از مردم طی مدت زمان کمی می‌میرند و با جزئیات تمام تراژدی smallpax (بیماری آبله) را در طول تاریخ حکایت می‌کند: مرگ امپراطور روم مارکو آرِلیو، انبوهی از اینکاهای سرزمین پرو، آزتک‌ها سرخپوستان مکزیکی و مایاها سرخپوستان امریکای مرکزی و بلاخره اپیدمی بیماری که بوستون را نیست و نابود کرد. برخی به استفاده از آن تظاهرکردند و نتیجه زمانی نشان داده شد که بیماری هنوز ریشه‌کن نشده بود. پس از فروریختن دیوار برلین دانشمندان شوروی سابق به عراق سفر می‌کنند و جزئیات کامل می‌شود واضح و شفاف بود که جنگ زود هنگامی را با استفاده از دانش امریکایی تدارک می‌بینند.
ساعت ۲۰:۱۳. به قصد نیویورک وارد قطار می‌شویم. طی ۹ ساعت ۴۵۰ کیلومتر را طی خواهیم‌کرد؛ بدتر از این ممکن نیست. بعدازظهر یکشنبه است و قطار از متنوع‌ترین چهره‌ها، شکم‌ها، قد و قامت‌ها، و انواع و اقسام پوشش‌ها و لباس‌ها لبریز می‌شود. بله این هم نمونه‌ای از تنوع فرهنگی امریکایی.
حالا دیگر رسیده‌ایم، دنبال هتل مناسب می‌گردیم و یکی را به قیمت شبی ۴۰ دلار پیدا می‌کنیم. شهرهای بزرگ خیلی گران‌قیمت هستند، ولی یک امتیاز دارند، آن‌هم به علت پیشنهاد دادن انواع امکانات، می‌توان در بین آن‌ها هتل‌های ارزان قیمت هم پیدا کرد. مدیریت هتل به عهده لویس است مردی لاغر و عجیب با سبیل و ایده‌ال برای فیلم‌های نئورآلیسم ایتالیایی. هتل

”رویاهای امریکایی“American Dreams نامیده می‌شود و، با دیدن اتاق، تخت چند طبقه‌ای که وسط اتاق به شکل ناجوری قرار گرفته، وسیله گرمایشی که در حال از کار افتادن است و پنجره‌ای که به زور نوار چسب سرجای خودش قرار دارد، آدم می فهمد که، نام این هتل به‌جای آن‌که یک خواب خوش را تداعی کند، رویای داشتن یک اقامت مناسب در هتلی که فعلا در آن ساکن است را تداعی می‌کند. ساعت ۱۱ شب است و ما زیاد بحث نمی‌کنیم، بار ما تخلیه می‌شود و ما اولین گردش شبانه خود را به سرتاسر این جزیره بزرگ آغاز می‌کنیم.

است. می‌دانیم که این کار کنترل اضافی بود، ولی بعد از همه‌ی اتفاقات دیگر بداقبالی می‌تواند باشد که به‌خاطر اشتباه در جزئیات شرط را ببازیم.
ما در امتداد خیابان هشتم تا پارک مرکزی قدم می‌زنیم و سپس Lincoln Center (دفتر لینکلن رئیس جمهور سابق امریکا) را می‌بینیم. وارد پارک می‌شویم، که مکان سرسبز گسترده‌ای در مرکزی‌ترین شهر امریکاست. در پارک همه کاری می‌شود کرد: می‌توان گردش‌کرد، دوید، تنیس بازی کرد، به سمورها نگاه کرد، اسکیت بازی کرد یا مثل ما جهانگردی کرد. جان لنون (خواننده

آدم‌های ندار و بی‌چیز

ما با احترام تمام نسبت به متکدیان و گداها، می‌خواهیم راجع به شرایطی که هریک از آن‌ها را به سوی خیابان‌ها و دست نیاز و خواهش درازکردن سوق داده است صحبت‌کنیم. و دلمان می‌خواهد درباره‌ی آن‌هایی که با ایشان برخورد داشتیم و دیدیم مقداری به شرح و تفصیل بپردازیم.
گداها در ایستگاهای قطار و اتوبوس کسب و کار و ضرورتی را تشکیل داده‌اند که قدیمی‌تر از جاده‌ها و راه‌هاست، و در هر محلی یک نوع سیستم مخصوصی برای ایجاد ترحم و در مشت چلاندن پول خرد وجود دارد. آن‌ها موضوع کتاب‌ها شده‌اند و همیشه نوعی مطالب ضروری خواندنی راجع به گروه‌های مافیایی یا ثروتمندان می‌خوانیم که از همین قشر بوده‌اند و با همین حرفه و پیشه شکل گرفته‌اند و به آن سطح رسیده‌اند. در Langôŭo خانم چِنگ (Cheng)، وقتی ما به دختربچه‌ی گدایی که به شلوارهای ما آویزان شده بود پول دادیم ناراحت شدو گفت که این‌ها از ما ثروتمندترند.
در ایران ـ کشوری که مبارزه با مفاسد اخلاقی یک اقدام دولتی است ـ فقرا طبیعتا فقیرند. مثل گذشته، پیر و کمابیش ژنده‌پوش، ولی بی‌نشانه از رنج اعتیاد مواد مخـــدر. آن‌ها با چهره‌ای ترحم‌انگیز و واقعاً رقت‌آور به ایستگاه‌های اتوبوس می‌آیند یا وارد اتوبوس می‌شوند. به‌طور قطعی می‌توان اظهار داشت، که آن‌جا فقر به عنوان حرفه و شغل کارایی دارد، و به احتمال قریب بیش‌تر پول ساز است تا این‌که تمام روز را در حاشیه خیابان با یک ترازو در جلو به انتظار بنشینند تا شاید مشتری پیدا شود، یا تلاش برای فروختن چند بسته کوچک باطری توی پیاده‌رو. اگر مشکلات آنان را در نظر نگیریم باید گفت که آن‌ها هنرپیشگانی برجسته و شاید مردمی‌ترین‌شان هستند.
در چین، تقریباً دنباله‌رو همین روش هستند، ما دیدیم، بعد از تعطیل شدن پارک مردی در قسمت بالای پارک و زنی که در قسمت پایینی پارک گدایی می‌کردند چهارپایه‌هایشان را برداشتند و با هم راهی منزل شدند.
در ترکیه، یا حداقل در استانبول، اگر نقص عضو نباشد و همه اعضای بدن سرجای خود باشد، ظاهرا نمی‌شود گدایی‌کرد. نمایش بازوی بدون دست یا پای شکسته موفق‌ترین و بهترین تأثیر را بر روی آدم‌ها می‌گذارد.
باور کنید که در برایتون (انگلستان) عکس‌ها و تصاویر مربوط به فلاکت و فقر تهوع‌آور است، و ضروری‌تر است که راجع به کل جامعه در این کشور تعمق نمود. جوان‌هایی در سطح خیابان روزنامه‌های خاصی را می‌فروشند و در حال تضرع و گدایی، ته سیگار جمع‌آوری می‌کنند. جامعه به چه سقوط و انحطاطی باید برسد که جوان‌ها دارند از توی خیابان‌ها ته سیگار جمع می‌کنند؟! این چه جامعه‌ای است که جوانان را پس زده و یا اجازه می‌دهد که آن‌ها خود را ول کنند.

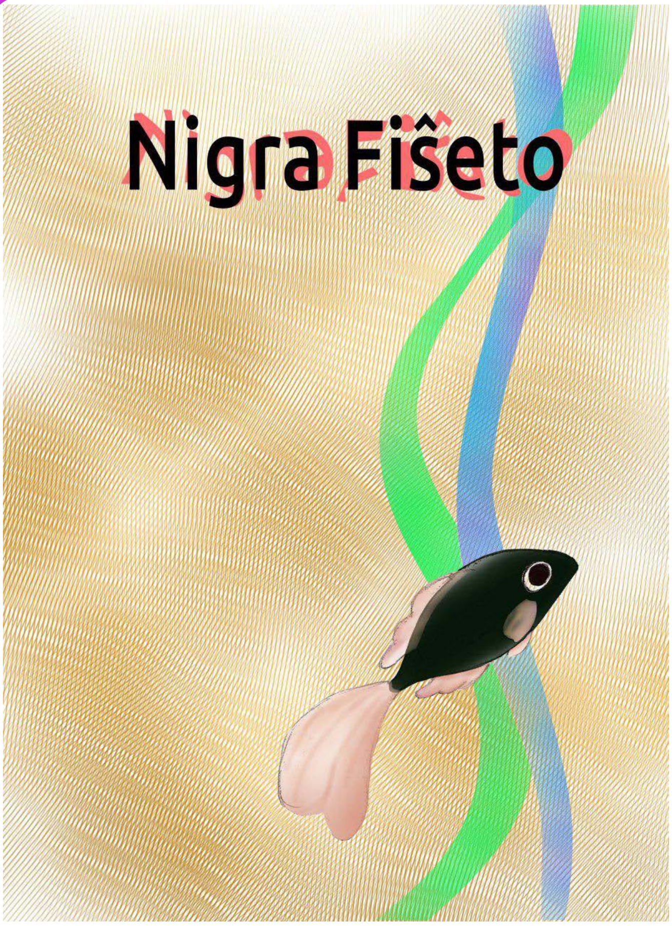
نیویورک سرد و منجمد

روز هفتاد و یکم

نیویورک یکی از آن شهرهایی است که فقط با خودش قابل قیاس است. هیچ چیز قابل مقایسه با مانهاتان نیست، همان‌طور که هیچ چیز با هارلم یا پارک مرکزی قابل مقایسه نیست. لو (لویس) مدیر هتلی که در آن‌جا مهمان هستیم، پیراهن صورتی پوشیده است، یک کراوات کم رنگ، ژاکت، بارانی مشکی و هم‌چنین کلاهی مشکی به سر گذاشته‌است. همه‌ی این‌ها فقط برای از خانه بیرون آمدن است. ظاهراً این‌جا آدم باید تأثیر خوبی با این‌گونه لباس پوشیدن روی دیگران بگذارد. لو فرزند یک مرد اهل شیلی و یک زن ایتالیایی است. او در پرو متولد شده‌است ولی همیشه در نیویورک اقامت داشته. او از سری کسانی است که سرزمین پدری ندارند در امریکا چنین مواردی متداول است، نه خانواده‌ای، نه فامیلی، نه ریشه‌های فرهنگی و چیزهایی که غالباً ما در اروپا داریم و صاحب آن‌ها هستیم.
امروز تصمیم داریم در مانهاتان گردش کنیم. پس از چند روز در قطار بودن، کمی تمرین و حرکت مفید خواهد بود. برای برخورد درست و اجتناب از اشتباه فهمیدن سری به بندر می‌زنیم تا راجع به زمان حرکت کشتی‌مان به سمت انگلستان مطمئن شویم: نگهبان تأیید می‌کند، که ورود به کشتی رأس ساعت ۱۱ صبح

و هنرپیشه معروف امریکایی) این‌جا کشته شد. این قضیه آن‌قدر اهمیت دارد، که حتی استودیوهای هالیوودی دکوراسیون به‌خصوصی برای یک سری تغییرات در پارک دارند.
گل و گیاه و سبزه را ترک می‌کنیم و مستقیماً وارد هارلم می‌شویم، منطقه سیاه‌پوستان، فقرا، و فساد و تباهی. در هتل به ما هشدار دادندکه شبانه از هارلم بازدید نکنیم، چون خیلی خطرناک است. در طول خیابان ملکم ایکس خانه‌ها به ردیف زمانی جزء زیباترین خانه‌های محل بوده‌اند. جلوی پنجره‌ها و درها میز گذاشته‌اند تا کسی داخل نشود. رنگ کرم و فیروزه‌ای دیوارها در خیلی جاها ورقه ورقه شده است. در پارک کوچک محله، دوتا سمور می‌بینیم که قهوه‌ای نیستند، سیاهند. رنگی که بر منطقه هارلم فوق حاکم است. آدم‌ها و سمورها سیاهند. آینده را هم روشن‌تر نمی‌بینند.
در نیویورک تا استخوان آدم یخ می‌زند و وقتی عصر می‌شود به سختی می‌شود در خیابان قدم گذاشت، به همین دلیل تصمیم می‌گیریم با همبرگر و سیب زمینی سرخ‌کرده و سس کچاب و کوکاکولا توی لیوان‌های پایه‌داری که تا نصفه از یخ‌های مکعبی شکل پر شده‌اند، یک شام حسابی بخوریم. این هم بهترین سیستم برای فروش آب به ازاء بهای رفع عطش‌کردن. امشب زود به رختخواب خواهیم رفت.

ماهی سیاه کوچولو به اسپرانتو منتشر شد

کتاب ماهی سیاه کوچولو تألیف صمد بهرنگی با ترجمه‌ی اسپرانتودان پیشکسوت سرکار خانم منیره فهمی توسط انتشارات بهجت منتشر شد. لازم به یادآوری است که طرح‌های متن کتاب با آثار زیبایی از هنرمند اسپرانتودان محمود میربزرگی مزین شده است.
مشخصات فنی کتاب از این قرار است:

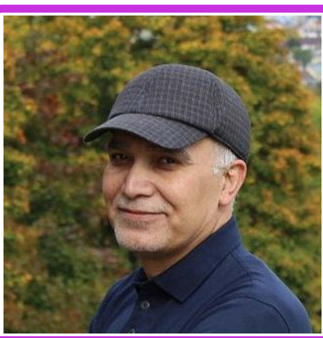
سرشناسه	:	بهرنگی، صمد، ۱۳۱۸ - ۱۳۴۷. Behrangi, Samad
عنوان قراردادی	:	ماهی سیاه کوچولو .اسپرانتو
عنوان و نام پدیدآور	:	La nigra fiseto/ far Samad Behrangi; tradukinto Monire Fahmi.
مشخصات نشر	:	تهران : بهجت ، ۱۳۹۷= ۲۰۱۸م.
مشخصات ظاهری	:	۸۰ ص.: مصور(رنگی)؛ ۱۴/۵×۲۱/۵ س‌م.
شابک	:	978-600-338-063-9:
وضعیت فهرست نویسی	:	فیپا
یادداشت	:	اسپرانتو..
موضوع	:	داستان‌های فارسی -- قرن ۱۴
موضوع	:	Persian fiction -- 20th century
شناسه افزوده	:	فهمی، منیره، ۱۳۱۸ -، مترجم
شناسه افزوده	:	Fahmi, Monire
رده بندی کنگره	:	PIRV۹۷۷ /۱۳۹۷ ۲۰۳۸الف۱۵م
رده بندی دیویی	:	۸فا۳/۶۲
شماره کتابشناسی ملی	:	۵۱۵۵۲۶۱

ماهی سیاه کوچولو یکی از داستان‌های کودکان، نوشته صمد بهرنگی نویسندهٔ ایرانی است. او این داستان را در زمستان سال ۱۳۴۶ نوشت وانتشارات کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان آن را در سال ۱۳۴۷ با تصویرگری فرشید مثقالی منتشر کرد. قصه ماهی سیاه کوچولو در مورد ماهی کوچکی است که به عشق دیدن دریا خطر می‌کند و سفری دور و دراز را با تجربه‌های متفاوت برای رسیدن به رهایی آغاز می‌کند. ماهی سیاه کوچولو کتاب برگزیده کودک در سال ۱۳۴۷ شد. همچنین جایزه ۶ امین نمایشگاه کتاب کودک در بلون ایتالیا و جایزهٔ بی‌ینال براتیسلاوای چک‌اسلواکی را در سال ۱۹۶۹ دریافت کرده‌است .این کتاب به‌بسیاری از زبان‌های جهان ترجمه شده است.
داستان ماهی سیاه کوچولو در سال‌های پیش از انقلاب ۱۳۵۷ ایران، به عنوان نماد نسل جوان انقلابی و روشنفکر می‌دانستند. زبان نمادین قصه، الهام‌بخش بسیاری از نویسندگان و شاعران مختلف شد و اشعار و متون بسیاری در وصفش سروده شد. متن روان و ساده و زیبای آن حظ دلپذیری را در خواننده ایجاد میکند. اکنون ترجمه اسپرانتو آن به همت خانم فهمی دوست اسپرانتودان و کمک تنی چند در آماده سازی این کتاب انجام پذیرفته است.

عرضه کتاب ماهی سیاه کوچولو در نمایشگاه و فروشگاه کتاب یکصد و سومین کنگره جهانی اسپرانتو در لیسبون پرتغال

عضو افتخاری و مادام‌العمر انجمن اسپرانتوی ایران

بنابر تصمیم و نظرسنجی هیات مدیره انجمن اسپرانتوی ایران، آقای محمدرضا ترابی به واسطه تلاشهای بی‌دریغ و خالصانه در پیشبرد و گسترش اسپرانتو در ایران در طول سالیان گذشته تا کنون و نیز ادامه این همیاری، به عضویت افتخاری و مادام العمر انجمن اسپرانتوی ایران انتخاب شدند.

TRA USONO

MIA VIZITO al prezidanto Teodoro Roosevelt en 1907 kaŭzis la usonan gazetaron iom paroli pri mondlingvo kaj niaj kongresoj, kiuj pruvis la eblecon interkompreni ĝi per la zamenhofa lingvo, tiam dudekjara, du jarojn pli aĝa ol mi mem. Juneco ne impresis malfavore en Usono. Kontraŭe, ĝi allogis la publikon al paroladoj kaj mi vojaĝadis tra la nordamerikaj ŝtatoj de la vintro ĝis la somero, foje haltante du semajnojn en loko por fari kursojn.

La senato de la ŝtato Ohio eĉ diskutis leĝon por permesi la instruadon de la lingvo en publikaj lernejoj kaj invitis min klarigi la aferon en sia kunsido.

Paroligi fremdan knabon en ŝtata pariamento, tio certe ne povus okazi en malnova Eŭropo, kaj mi ne forgesos tiun sperton.

Post kelkaj monatoj mi ne nur kutimis jam flue uzi la anglan lingvon publike, sed ankaŭ sentis min amerikaniĝi, kaj se mi ne estus dezirinta revidi mian patrinon en Ĝenevo kaj ne estus havinta revenbileton de la kompanio Cook en la poŝo, mi estus verŝajne restinta en Usono. Strange estas kiom rapide oni tie kutimiĝas rigardi Eŭropon kiel malgrandan, malnovan parteton de la mondo, kie tridek nacioj kaj nacietoj konstante disputaĉas as kaj interbatalas. Azio, japanujo, Ĉinujo, Filipinoj, Aŭstralio, Sudameriko okupas la atenton same grave, eĉ ofte pli grave, kaj Eŭropo aperas modeste nur kiel unu el la regionoj de la mondo, ĉefe konata kiel nesto de vespoj aŭ interesa vizitejo de muzeoj aŭ kasteloj dum la somera libertempo de la riĉuloi.

La iluzion pri Eŭropo kiel sinonimo de tutmondo mi baldaŭ plene perdis kaj neniam plu reakiris.

Multajn ecojn de usona karaktero mi admiris kaj ŝatis, aliain ne. La gastameco kaj amikeco al la gastoj estis ĉarma. La egaleco inter viroj kaj virinoj en publika vivo tre plaĉis al mi, sed la rasistaj antaŭjuĝoj kompreneble ne povis plaĉi al juna zamenhofano.

La nigrulojn mi trovis ĝenerale amindaj. La knabeto en la lifto kun sia ruga ĉapo kaj kora rideto montranta gaje blankajn dentojn estis kuraĝiga familiano donanta bonhumoron en la mateno. La ĉina kuiristo aŭ lavisto de mizoi fariĝis amiko, ne nur por mi, sed por multaj usonanoj mem.

Kiam mi poste revenis Eŭropon la bonkora, bonhumora ĉeesto de la nigruloj vere mankis al mi poste, kaj mi ĉiam akre suferas kiam mi aŭdas pri krudaĵo ati maljustaĵo kontraŭ ili.

Same mi ne povis ŝati la malspritajn rimarkojn de parto de la publiko rilate al kelkaj fremdaj nacioj, kies migrantoj estis multnombraj. Ne nur mi, sed noblaj usonanoj mem protestis, kiam ili aŭdis neĝentilajn nomojn uza-tajn, kiel ekzemple *dagos* por italoj. Mi memoras kiom elokvente mallŭatidis tion fama predikanto usona, kiu diris al sia aŭdantaro:

«Ĉu vi ne scias ke unu el tiuj *dagos* estis Michelangelo, alia estis Dante, alia Marconi, grandaj geniuloj, kiuj honoris homaron?»

En Usono mi lernis kompreni, ke popolon oni neniam devus juĝi laŭ ĝia gazetaro aŭ negativaj elementoj, sed ankaŭ laŭ ĝiaj noblaj elementoj, kiuj batalas kontraŭ antaŭjuĝoj kaj alportas pozitivan helpon al homaro, kiel faris Abraham Lincoln ekzemple.

سفر به گوشه و کنار آمریکا

ملاقات من با رئیس‌جمهور روزولت در سال ۱۹۰۷ سبب شد مطبوعات آمریکا قدری درباره زبان جهانی و کنگره‌هایمان، که مهر تاییدی بر امکان ایجاد تفاهم با زبان زامنهوف است، آن‌هم در ۲۰ سالگی خودش- اسپرانتو دو سال از من بزرگ‌تر است- حرف بزنند. در آمریکا جوان بودن من نه‌تنها تاثیر منفی بر اذهان نداشت، بلکه مردم را برای استماع سخنرانی‌ها بیشتر ترغیب کرد. از زمستان تا تابستان به ایالت‌های مختلف آمریکا سفر کردم و گاه برای تدریس اسپرانتو دو هفته در جایی می‌ماندم.

سناتور ایالت اوهایو حتی برای آموزش اسپرانتو در مدارس، قانونی طرح و در جلسه خود از من برای توضیح در خصوص آن دعوت کرد.

در اروپای کهن چنین چیزی نداریم که از یک جوان خارجی بخواهند در مجلس ایالتی صحبت کند، و این تجربه‌ای فراموش‌نشدنی برای من بود.

حالا با گذشت چند ماه، هم می‌توانستم روان و مسلط با مردم صحبت کنم و هم حس می‌کردم آمریکایی شده‌ام. اگر دلم برای مادرم در ژنو تنگ نبود و بلیت برگشت شرکت کوک را هم نداشتم، شاید همچنان آمریکا می‌ماندم. شگفت این که چقدر اینجا نگاه به اروپا به عنوان یک بخش کوچک و قدیمی از جهان عادی می‌شود؛ جایی که ۳۰ ملت و قوم مدام در حال کشمکش و درگیری هستند. آسیا، ژاپن، چین، فیلیپین، استرالیا و آمریکای جنوبی توجه خود را معطوف امورات مهم و بعضا خیلی مهم نموده‌اند و اروپا چهره خیلی ساده‌ای از خود به نمایش می‌گذارد که عمدتا به خاطر کندوی زنبور بی‌عسل شهرت دارد یا جایی است که طی تعطیلات تابستان ثروتمندان از موزه‌ها و قلعه‌های آن دیدن می‌کنند. خیلی زود این تصور اشتباه را که اروپا یعنی همه دنیا از ذهنم پاک کردم. خیلی از خصلت‌ها و منش های آمریکایی را تحسین می کردم

و از آنها خوشم می‌آمد، لیکن چیزهایی را هم نمی‌پسندیدم. آمریکایی‌ها مهمان‌نواز و گرم بودند. از برابری میان مرد و زن در زندگی اجتماعی خیلی خوشم می‌آمد، لیکن پیشداوری‌های نژادپرستانه برای یک حواری زامنهوف قابل قبول نبود.

سیاهپوستان را عموما دوست‌داشتنی یافتم. پسرک در آسانسور با کلاه قرمزرنگ خود و لبخندی صمیمی که با خوشحالی دندان‌های سپیدش معلوم می‌شد، کودک دوست‌داشتنی خانواده‌ای بود که اول صبح به ما روحیه می‌داد و روزمان را می‌ساخت. با آشپز چینی یا رختشور دوست شدم. نه‌فقط برای من، که برای خیلی از خود آمریکایی‌هایی‌ها هم همین‌طور بود.

بعد که دوباره برگشتم اروپا، حقیقتا دلم برای سیاهان مهربان و خوش‌اخلاق تنگ شد و موقعی که حرف ناسنجیده یا دور از انصافی درباره آنها می‌شنوم، واقعا ناراحت می‌شوم.

همین طور از بی‌مهری معدودی از مردم نسبت به برخی ملیت‌ها که مهاجران زیادی هم اینجا دارند خوشم نمی‌آمد. موقعی که القاب خلاف ادبی به آنها نسبت می‌دادند، مثلا موقعی که به ایتالیایی‌ها سگ می‌گفتند، نه‌تنها من که خود آمریکایی‌های شریف نیز ساکت نمی‌ماندند. یادم هست یک واعظ معروف آمریکایی خطاب به مستمعانش ضمن تقبیح این مطلب گفت: آیا نمی‌دانید که میکل‌آنژ، دانته و مارکونی یکی از این سگ‌ها بودند؛ نوابغ بزرگی که بشر باید به خاطر داشتن آنها به خود مباهات کند.

در آمریکا یاد گرفتم هیچ وقت نباید مردم را بر اساس حرف‌های مطبوعات یا چند آدم ناجور قضاوت کرد، بلکه قضاوت باید انسان‌های شریفی باشند که در مقابل پیشداوری‌ها می‌ایستند و برای بشر نتایج مثبتی رقم می‌زنند، مثلا آبراهام لینکلن

ĜENEVO - VILAĜO. INDIANOJ

En Usono kiel knabo (inter gimnazio kaj universitato) mi lernis unue sendependecon: fiere gajni sian propran vivon kaj ne skribi hejmen por peti monon; due kontinentan modestecon: ne konsideri Eŭropon kiel tutmondon; trie nacian modestecon, eĉ ankoraŭ pli, ĉar multaj usonanoj eĉ nesciis precize kie kuŝas mia malgranda lando. Ili tute nesciis kian lingvon oni parolas ĉe ni, kaj ofte petis min, en vespermanĝoj, diri kelkajn vortojn en la «svisa lingvo».

Unu jurnalisto, kiu min abunde fotografis en ĉiuj eblaj sintenoj, stare, side ktp, poste komencis sian artikolon jene: «La juna apostolo de la mondlingvo naskiĝis antaŭ dekok jaroj en Genevo, malgranda vilaĝo sur la neĝkovritaj montoj de Svislando». Alia, en Ohio aŭ Indiana, demandis min en kiu urbo mi naskiĝis.

«En Genevo», mi diris.

«Nu», demandis li, «ĉu Ĝenevo en la ŝtato Nov-Jorko aŭ Ĝenevo en Illinois?»

«Ne», mi respondis, «Ĝenevo en Eŭropo».

«Nu»!, li ekkriis, «ĉu ekzistas unu Ĝenevo ankaŭ en Eŭropo?»

De tiam mi ĉiam ridas, kiam mi legas en la ĝenevaj gazetoj artikolojn aŭ urbestrajn paroladojn, kiuj favoras iluziojn pri la tutmonda gloro aŭ graveco de la patriljo de Jean Jacques Rousseau. Estis bonega instruo por mi.

Plurfoje mi vizitis indianajn tiel nomatajn rezervejojn, t.e. apartajn teritoriojn, kie vivas indianoj aŭ ruĝhaŭtuloj la unuaj loĝantoj de la nordamerika kontinento. Unu tagon mi estis invitita al tagmanĝo ĉe la ĉefo de la gento kaj, ĉar ni estis solaj, li tre libere parolis kaj ankoraŭ melankolie aludis al la tempo de la praavoj, kiam la indianoj estis mastroj de la tuta kontinento kaj libere rajdis sur ĉevaloj tra senlimaj ebenaĵoj aŭ remis en siaj boatoj sur la grandaj riveroj sen ia fremda interveno.

Kelkaj indianoj kompreneble studas en usonaj universitatoj kaj, en la lernejoj de siaj vilaĝoj, ili ĉiuj lernas la anglan lingvon, sed hejme parolas sian propran, kiu sonas iom kiel la ĉina aŭ tibeta.

Unu viron mi vidis, kiu staris sur ponto kun nura pantalono kaj trankvile fiŝkaptis. Li estis filozofia doktoro de la Harvard Universitato kaj estis studinta tie kun la helpo de la ŝtato. Mi demandis lin kial'li ne fariĝis profesoro aŭ profesiulo en iu urbo usona.

«Mi preferas vivi trankvile tie ĉi», li respondis. «Estis tre interese studi vian blankhoman kulturon kaj civilizon, sed mi ne trovas ĝin tre alloga kun ĝia bruado, urĝado, klasbataloj kaj monĉasado. Mi pli ŝatas resti hejme apud la naturo kaj miaj samgentanoj».

Kiom entuziasme estus lin kisinta mia samurbano Jean Jacques Rousseau, kiu tiel profunde samopiniis pri nia civilizo!

ژنو– دهکده. سرخپوستان

در آمریکا به‌عنوان یک جوان (بین دبیرستان و دانشگاه) اولا یاد گرفتم روی پای خودم بایستم: زندگی باافتخار و پول از خانه نخواستن؛ ثانیا سادگی قاره: اروپا همه دنیا نیست. ثالثا سادگی ملیت، حتی بیشتر از این، چون خیلی از آمریکایی‌ها حتی نمی‌دانستند کشور کوچک من دقیقا در کجا قرار دارد. آنها واقعا نمی‌دانستند در کشور من به چه زبانی صحبت می‌شود و اغلب در مهمانی‌های شام می‌خواستند چند کلمه‌ای «سوئیسی» حرف بزنم.

یکی از روزنامه‌نگاران که مرتب در هر حالتی نشسته، ایستاده و ... از من عکس می‌گرفت بعدا مقاله خود را این‌طور شروع کرد: «حواری جوان زبان جهانی ۱۸ سال پیش در ژنو، دهکده کوچکی روی کوه‌های پوشیده از برف سوئیس به دنیا آمد». یک نفر هم در اوهایو یا ایندیانا از من پرسید اهل کجایی؟

– ژنو.
– ژنو نیویورک یا ژنو ایلی‌نویز؟
– هیچ‌کدام، ژنو اروپا.

با تعجب گفت: اِه، در اروپا هم ژنو داریم؟!

از آن موقع، وقتی در مطبوعات ژنو یا سخنرانی‌های شهرداری می‌بینم که به تصور نادرست عظمت و شکوه جهانی یا اهمیت سرزمین پدری ژان ژاک روسو دامن زده می‌شود، در دل می‌خندم. درس خیلی خوبی برای من بود.

چندین بار از به‌اصطلاح پناهگاه‌های سرخپوستان؛ قلمروهای خاصی که سرخپوستان در آن زندگی می‌کنند دیدن کردم. یک روز ناهار مهمان رئیس یک قبیله شدم و چون تنها بودیم او خیلی راحت حرف می‌زد و با حالتی مغموم به زمان اجداد اولیه خود اشاره کرد؛ زمانی که سرخپوست‌ها مالک همه قاره بودند و آزادانه سوار بر اسب خود بی‌آن‌که مرزی در میان باشد از سرزمینی به سرزمینی دیگر می‌رفتند یا بدون مداخله غریبه‌ها در رودخانه‌های بزرگ قایق‌سواری می‌کردند. البته برخی سرخپوستان در دانشگاه‌های آمریکا و مدارس دهکده‌های خود تحصیل می‌کنند. همه آنها زبان انگلیسی را یاد می‌گیرند، لیکن در خانه به زبان خود، چیزی شبیه زبان چینی یا تبتی، حرف می‌زنند.

مردی را دیدم که فقط با یک شلوار روی پلی ایستاده بود و فارغ از دنیا و مافیهای آن ماهی می‌گرفت. او از دانشگاه هاروارد دکترای فلسفه داشت و با کمک دولت آنجا درس خوانده بود. از او پرسیدم چرا نمی‌روی در دانشگاه تدریس کنی یا در یکی از شهرهای آمریکا مشغول شوی؟

در پاسخ گفت: ترجیح می‌دهم راحت و آسوده زندگی کنم. تحصیل فرهنگ و مدنیت شما سفیدپوست‌ها خیلی جالب بود، لیکن جذابیت خاصی برای من نداشت؛ هیاهو، شتاب و عجله، مبارزه طبقاتی کارگران و پول به جیب زدن مدام. من بیشتر دلم می‌خواهد در خانه‌ام بمانم، کنار طبیعت و هم‌قبیله‌ای‌هایم.

اگر همشهری من ژان ژاک روسو او را که این‌گونه عمیق درباره مدنیت ما می‌اندیشید و با او هم‌عقیده بود می‌دید، چقدر ذوق می‌کرد.

DIVERSAĴOJ

Preparo Kaj Traduko: A. FEKRI

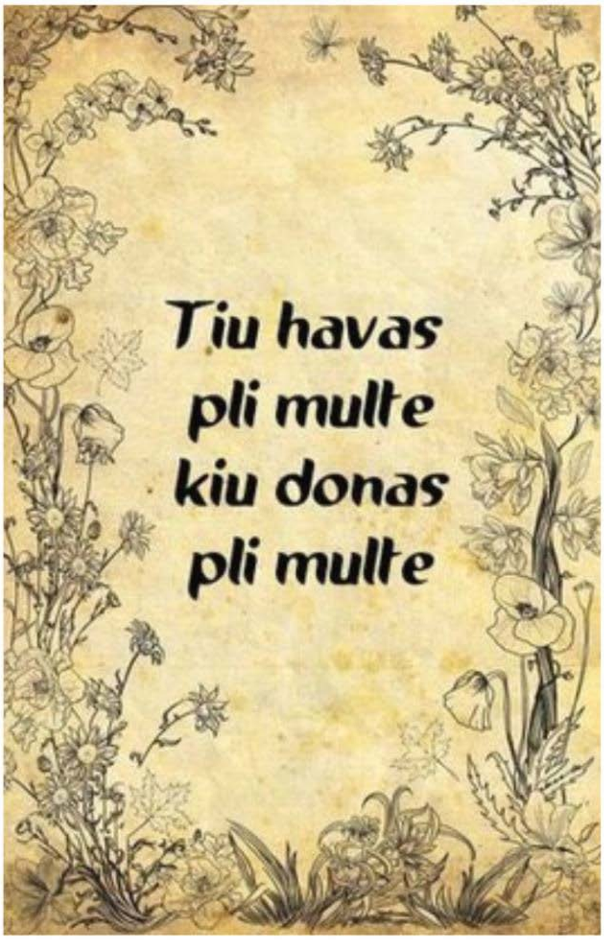

Plejmulte da homoj portas siajn pasintojn kaj malsukcesojn kiel montoj sur sia ŝultro

dum por atingi kulminon de la sukceso oni devas supreniri ilin

Usona, germana kaj rusa virinoj babilas:

Usonanino: kiam mi edziniĝis, mi deklaris, ke mi ne lavos. Mi ne vidis mian edzon dum unu tago kaj poste li alportis lavmaŝinon. Germanino: kiam mi edziniĝis, mi deklaris, ke mi ne lavos telerojn kaj manĝilojn. Mi ne vidis mian edzon dum la unua tago, dum la dua tago, fine li alportis telerlavilon. Rusino: kiam mi edziniĝis, mi deklaris, ke mi faros nenian mastruman laboron. Mi ne vidis lin dum la unua tago, mi ne vidis lin dum la dua tago, en la tria tago mi revidis per unu okulo.

Fojfoje en vivo
ĉio iras glate

Kaj iam okazas
io neatendita

La plej grava afero, kion vi devas scii estas tio, ke transformi problemojn en okazojn

Apud vendisto de floroj:
- Aĉetu rozojn por Via edzino!
- Sed mi ne havas edzinon.
- Tiam aĉetu por Via fianĉino!
- Sed mi ne havas ankaŭ fianĉinon.
- Tiam aĉetu por Vi mem
pro tio ke Vi havas tian trankvilan vivon!...

UEA
Universala Esperanto-Asocio

روز اسپرانتو

۲۶ ژوئیه ۲۰۱۸

ارتباطات عادلانه

بیاموزید
اسپرانتو:
www.lernu.net

درباره زبان‌ها: www.lingvo.info
درباره ارتباطات بین‌المللی: www.esperanto.net | www.uea.org